

Tel 141

శ్రీర గనాధ పరబ్రహ్మ జేనమః.
శ్రీమద్భ గ్గోపాండుపురాణాంతర్గత శ్రీరంగమహాత్మ్యే
ప్రథమోధ్యాయః.

61.49796
1990

శ్రీనారదః || దేవదేవవిరూపాక్ష శ్రుత-సర్వమనూధునా | తైత్తిరీయాంతగతం
వృత్తం త్వన్మూఖామ్భోజనిస్సృతం || ౧ || తథాపుణ్యానితీర్థాణి పుణ్యాన్యాయతనానిచ | గ
ణైర్ద్యాన్సతస్సర్వా ఇతిహసశ్చశంకర || ౨ || కావేర్యాస్తుప్రసంగేన తస్మాన్స్తీకేత్పయా పు
రా | ప్రస్తుతంరంగమిత్యుక్తం విష్ణోరాయతనంమహతీ | ౩ || తస్మాహంశ్రోతుమిచ్ఛామి వి
నారదాయశివోపదిష్ట శ్రీరంగమహిమా.

సరేణమహేశ్వర || శ్రీమహేశ్వరః | మాహాత్మ్యమఘనాశాయ పుణ్యాన్యచవిశ్పద్యయే || ౪ ||
ఏతిద్దుష్కృతమంలాకే నృకాలేపియూతవ | సప్రకాశితమేవాద్యమయాసమ్యక్ప్రకాశ్యతే ||
౫ || మాహాత్మ్యంవిస్తరేణైవ మమవర్ణశతైరపి | సశక్సంశ్రోతుమపివా తస్మాత్ప్రక్షేపతశ్చ
|| ౬ || పరుష్పృథాయామభ్యస్థా చంద్రపుష్కరిణీతపే | శ్రీరంగమతుల్యక్షేత్రం శ్రీయా

జప్తంకభావ్యుఁడని ॥ చక్రత్యాగమునానాపృథ్వీతి ॥ నిజజ్ఞానస్వసంకోచం న
 చేపయమగోచరం ॥ అస్మాద్రంజనహృద్భాగం కోపసేవేతబుద్ధిమా ॥ రంగరంగమితి
 బుద్ధియాత్ క్షణక్షణ నాదిమం ॥ బ్రహ్మలోమహర్షాని సవ్యఃపాపక్షయాన్నరః ॥ త్సతే
 నిష్ఠివనేచేవ జృభికాయాంతథాన్యతే ॥ ౧౦ ॥ పతితాగాంతరభాషే రంగమత్యుచ్యతే ॥
 క్షే ॥ యోజననాంనహస్రేషా యత్రక్షచరచ నితః ॥ ౧౧ ॥ క్రీరంగమితియోబూయా త్య
 యాతిపరమంగతిం ॥ దేశాత గతోపపిష్ఠా తరగతోపివా ॥ ౧౨ ॥ శ్రీరంగాభిముఖోభూ
 త్యాప్రవణపల్వినసీతి ॥ చ ప్రపుష్కరిణీన్నసం రంగమగదిదర్శనం ॥ ౧౩ ॥ ఏకాఽశ్చర
 వాసశ్చ తులనీపలభతు ॥ గీతావారచక్రంరవ మేకస్మిన్మదిజన్మం ॥ ౧౪ ॥ కింతస్యదులభం
 లోకేనతునారాయణస్మన్ ॥ తః ॥ గీయతేపితృభిగీతాస్యలోకక్షయదర్శిభిః ॥ ౧౫ ॥ అపినస్య
 కులేజాయా ద్యోగత్వాంగమ దిరిమ్ ॥ కావేకీపలఘాపుత్య భోజ్యుత్వాద్విజ్ఞోత్తమామ్ ॥
 ౧౬ ॥ రద్యాద్వాదక్షీణాంస్వర్గాం జల వాతిలఘుశ్రిశం ॥ అగ్మానుద్విశ్యగోగ్రావం సన్నిధౌవా
 హారేరితి ॥ ౧౭ ॥ గీయతేయమగీతాచరచ స్వం ॥ నిని త్తమ ॥ మోరంగమందిరంద్రష్టం వాఞ్మ
 త్యపిచ కేశవమ్ ॥ ౧౮ ॥ నలేమద్యుచయంతిహృదా ధిక్మంను హోధతి ॥ దేవాఅపిచ స్వ
 విత్త్యంస్వాన్న దక్షయభిరవః ॥ ౧౯ ॥ అశంసం లేరంగ గామ్ని యుక్తిక్షేత్రేయనుప్యతా ॥ కన్యాగ

ఆగ్రహామసే కృష్ణవత్సే తయోదశః॥ ౨౦॥ పిత్ర్యంకర్షప్రశ సుతి పితరోర గధామసీ చంద్ర
 పుష్కరిణీతిథే మాసస్సానమఘాపహం॥ ౨॥ కావేరీసలిలేస్సాను తెత్రవానశ్చదుర్లభః!
 శ్రీరంగదర్శనమాఘే సర్వపాపహరాయమే॥ ౨౧॥ చాతుర్మాస్యనివాక్యేన యశ్చలంరంగ
 ధామని సతత్యత్రాపిదేవమేక సాశ్వతేబహువత్సరే॥ ౨౨॥ ఏకరాత్రోషితోమత్యోక్త
 రంగనాధ్యమందిరే మహాపాతకలక్షేద్వా ముచ్యతే నాత్రసంశయః॥ ౨౩॥ పాఞ్చశ్చిత్త
 సహసాగ్రణిమరణాంతానినూనితే తానితత్రనవిద్యంతేరంగనాధపద్యమందిరే॥ ౨౪॥ శ్రీరంగం
 యాతియోమత్యక్త సస్మిన్నన్నందదాతియః తాపుభావుణ్యకర్మాదౌభక్తాకామూర్త్యమడల
 మ్॥ ౨౫॥ తిలపాత్రిత్రయంయస్తుదద్యాకర్షహమాదృతః యశ్చలంసమవాప్నోతి యఃకుర్వా
 ద్రంగదర్శనం॥ ౨౬॥ క్షేమదానంప్రశస్తస్య ద్భూదానంచత్యోధికం గోదానంపస్త్రో
 దానంచసర్వేషామధికంశృణు॥ ౨౭॥ ఉపవృత్తస్వయంబాలం రంగక్షేత్రనివాసినం త్రో
 త్రియంభగవద్భక్తం కుండికాపూర్ణవారిణా॥ ౨౮॥ తోషయత్యాతదాప్నోతి సర్వదాసఫలం
 మనః చంద్రపుష్కరిణీస్సానం సర్వపాపప్రణాశనం॥ ౩౦॥ నద్భ్యాన్నాత్వానదీమన్యాం నప్ర
 శంసేతకహికాచిత్ శ్రీరంగతీర్థమశ్వేతద్వాచ్యంసర్వత్రనారద॥ ౩౧॥ చంద్రపుష్కరిణీరంగం
 గాం సరగత్రపఃకీతకయోక్త సతేచిదోషమాప్నోతి మహాత్పుణ్యమవాప్నుయాత్॥ ౩౨॥ సమ

స్వేదం గ్రహణం చింతయేద్వ్యం శాత్రుం । కావేసలిలేన్న రూ ద్ద్యాత్తోయం ద్విభాత
యే ॥ ౩౩ ॥ ఇలిస-పాచితానాం విధివాక్యం ప్ర రాహుః । అదిదేవకృపావిష్ట స్తదేతత్కథితం ॥ ౩౪ ॥ రంకం రంకం గుణిగాయాత్ త్యక్తప్రస్థం రాదిభు । విష్ణో యుజ్యమాన్నతి సద్యో
జాయతేపునః ॥ ౩౫ ॥ చంద్రప్రవక్తా రిణీతీశే రంక తే త్రవిమానయోః । రంకే దేవేవశంకా
స్యాద్దేవోవా ముత్రవారః ॥ ౩౬ ॥ తద్ధర్మవిఠలో రాజాచుచాతైస్సహవాచయేత్ ! యః పుచా
క్షరనిష్టోవిద్యేషి రంక సనాతనమ్ ॥ ౩౭ ॥ సమేభ క్తస్సపాపాత్మా మన్యక్తిప్రతీమామన్యత్ ।
యథాసరిష్యతా గంగా వేష్టనా రామహం గాధా ॥ ౩౮ ॥ దేవతానాం యథావిష్టు క్యేదానాం
ప్రణవోయథా । తే త్రాణాః చ తథావిధి రంక తే త్రంతుశః మనే ॥ ౩౯ ॥ పాపిహం కృపయాబ్ర
హ్మ్యస్వత్వైమిపరమంవచః । రంకం చ త్రరంగంవా జవతస్సర్వతోధవా ॥ ౪౦ ॥ ప్రాతరుత్థా
యనియతం మధ్యాహ్నైః ప్నః పురే వివానిశాయాంచనదావాచ్యం రంకం గమితిద్విజైః ।
౪౧ ॥ యవతద్రంక మాహాశ్మం ప్రాతరుత్థా ముపర యతః । అయీధితస్సర్వస్యం సయాతిపర
మాంగతిం ॥ ౪౨ ॥ లిఖిత్వా రంక మాహాశ్మం వేష్ట వేభ్యోరదాతీయః । వేష్టనానాం విశిష్టా
నాం రంక తే త్రవివాసివాం ॥ ౪౩ ॥ జాయతే శ్రీమతాంవశే రంకేణ సహ మోదతే । యః పశ్యే
చ్ఛ్రీణుయాద్వాపి ధర్మం సంవాదమావత్యోః ॥ ౪౪ ॥ యయి శామయతే కామం తులనమా

ప్రస్తుత స్థానముః విద్యాంకీతికాంక్షియఃకాంతిం పూణకమాయుఃప్రహ పశూకా॥ ౪౫॥ విద్యార్థ
క్రికచలభతేశ్వసాదాస్సపశయః। ఇమక్షయేపాణకమాయాద్యారశ్యాంశ్రవణేతిహ
వకాదశ్వంతభాప్తమ్యాంపరభ్యుద్యుతమ్। ఇతిశీమ్యసృజ్యండలరాజేమ
శ్వశ్వరనారదరంపాదే శీరంకమహాశ్వశీరంకతేభవనామవిభమోభ్యాయః॥

శ్రీనారదఉవాచ॥ ప్రసీదధగపృథక్ప్రగానపరమేశ్వరః । శ్రుతంశ్రీరంగమాహత్య్యం
రహస్యంభవతోమయా॥ ౧॥ త్వచ్చూర్యాంభోవిరాతం ద్యువిసుకథా మృతం । విబతశ్శృంగ
త్రాంతైస్తృప్తిర్నాద్యాపిమభవత్॥ ౨॥ పునరేవాహమిచ్ఛామిశ్రోతుంశ్రీరంగవేదవంశ
త్పత్తిని గతింహ్యేవ తయోరర్చావిమానయోః॥ ౩॥ యేత్రత్యేవమాహాభ్యుంతీరస్యచవిశే
షతిః । వత్సమర్హస్విర్వజ్రవిస్తరేణమమాధునా॥ ౪॥ శీమహేశ్వర ఉవాచ॥ కృత్స్నంశ్రీరం
గమాహాభ్యుత్పన్నవిస్తరేణమహామునే । కోబూయాచ్ఛృణుయాద్వాప్సివశక్యమపినిశ్చితమ్॥ ౫॥
తథాశీర్ధ్వంసస్యతివాచామధునామునే । వర్షుష్మామియత్క్రించి త్తచ్చృణుష్మసమాహే
తః॥ ౬॥ అనీదంతమోభూతిప్రజ్ఞాతమలక్షణమ్ । అప్రతరర్చ్యమవిశేషముం ప్రస్తుప్తమివవ
ర్చితః॥ ౭॥ ఏవంభవత్తేప్రదేనోనారాయణప్రభః । సదగత్యప్యప్యైసంహారే ర్వికాతుకామక
రోన్మనః॥ ౮॥ స్వాంశాంశంలయూలక్ష్మ్యస్యమూర్త్యాద్యజగచ్చయః । గర్వకలానంతశయనే

శయపేష్టప్రళయోఽధిమః॥౧౯॥ తస్య కామస్యజనిమహానీర్యమాదితః॥ తదావిష్ణుస్సదేహే

— [* పృష్టి ద్రుమః : *] —

తమ శత్రుత్వచాచరం॥ ౧౦॥ తస్య కాభేరభూన్నాకం నానారత్నమవోహరం॥ తస్మిన్ హేత
 ణ్మనుష్య సర్వగంధమమూత్కలం॥ ౧౧॥ తస్మింశ్చ తుస్య బోధప్రసంగకల్పాత్పరమాత్మనః॥
 సమష్టిసర్వభూతానామనీలలోకపితామహః॥ ౧౨॥ సజాతిమాత్రస్తత్రైవనాన్యత్కించినక్షే
 త్త॥ ఏకాన్తీనభయావిస్తోనకించిత్యైవపన్యత॥ ౧౩॥ శకుచింబ్రహ్మచామానం సతుహంసం
 హిరణ్మయం॥ ఆడిత్యదేవతామాస్తుప్రేకరంపరమాద్యతం॥ ౧౪॥ వశేణ్యంభర్తసంజ్ఞంవ ధీతి
 శ్చైవప్రహోదకం॥ అపశ్యదతితేజస్వమావిస్ఫుతతయద్యచ్ఛయా॥ ౧౫॥ కస్త్యమిత్యాహే
 తబ్రహ్మకస్త్యగుత్యాహతచనః॥ దేవానాంనామధావిష్ణుఃపితాపుత్రస్యనామధా॥ ౧౬॥
 తస్మాత్పితృకృతంనామకథితీబ్రహ్మలోమనే॥ అహంహరిరితిపాహాంసశ్శుచివదన్యయః॥
 ౧౭॥ ఉపస్థాయహరింప్రాహ బ్రహ్మలోకపితావహః॥ కింకతకప్యంమమబూహిప్రమాణం
 కారణంతథా॥ ౧౮॥ ఉపాయంచతిథాయోగం హరేతుభ్య నమోస్త్వహం॥ సహంసరూ
 పీధగవానోమిత్యుక్త్యాతిరోదధే॥ ౧౯॥ ఆచారావతాపోక్త్యాహరిరోమితియత్కతః॥ ఆదితస్య

ర్వశాస్త్రికా ప్రయుశ్యే శాధతావుశా॥ ౧౦॥ హరిరోమితినిశితశ్యయతూర్మక్రియపైబుద్ధే
 ల్పథియతైవాదేవరేతిదివ్యోత్తరంధవేత్ ॥ ౨౧॥ తస్మాత్తుపాత్రరుత్థాయపాజ్ఞుభోనియ
 శ్చుచిః॥ హరిర్హరిః॥ హాకేర్దోషశాతయ ॥ ౨౨॥ స్నానాదిషుచకాశ్యేషుతప్రద
 నాదిషు॥ హరిరిత్యుచ్చకేదుచేర్హరత్యస్యాశుభంహరిః॥ ౨౩॥ ఒమి త్యైకాక్షరంబ్రహ్మచ
 హరణ స స్మరణహరిమ్॥ పద్మాసనస్థాభగహాపరచంతపలసిత్తః॥ ౨౪॥ కాలేనమహతాభ
 తావ్యాజహరసభూరితి॥ వ్యాచృతిః పథమాసాభూత్యైధమంవ్యాజహరయత్ ॥ ౨౫॥
 మూససర్జనే భూమిమగ్నిశుత్రంయజాంషిచ॥ ద్వితీయంతపలతిష్ఠన్యుపథిత్యబ్రవీత్తత
 ౨౬॥ వ్యాపృతిస్సద్వితీయభూద్వితీయంవ్యాజహరయత్॥ తయాసనర్జాంతరిక్షంసామ
 నిచవీషిచ॥ ౨౭॥ తస్మాత్ప్రవృత్తస్తోత్రంగాయత్రీమగ్నిమేవచ॥ బ్రహ్మణంచమనుష
 శాంపశూరానిజమేవచ॥ ౨౮॥ బాహుభ్యాంవేపంచశస్త్రమంతపలతిష్ఠన్యుపథిత్యబ్రవీత్తతః॥ ౨౯॥
 న్య బ్రహ్మంమనుష్యాణాంహవింపశు॥ ౩౦॥ తృతీయంవ్యాజహరయత్ ॥ ౩౧॥ తయాసనర్జనదివన్యుచస్తోమ
 వ్యాతిస్సాత్వతీయాభూత్తృతీయంవ్యాజహరయత్ ॥ ౩౨॥ తయాసనర్జనదివన్యుచస్తోమ
 భాధ్వరం॥ మధ్యాత్మప్రశస్తోమంజగతీభంజనవచ॥ ౩౩॥ మనుష్యాణాంతథావే శ్యావ్య
 నాంగాంచయస్సినమ్॥ విశ్వేదేవాస్తాభూయిస్తాంచపితామహః॥ ౩౪॥ తురియ

అతిస్థూహాభావప్రసాదః । వ్యాచారాభ్యామతరాధూచ్యతరంవ్యాజహరయత్ ॥ ౩౦ ॥
 యాచేత్తీక్రమేనేవవ్యాచర్యాంగిరస్వజత్ । ప్రద్యాగ్నిస్తామంచేకమిశంభందోవిషుభ
 వచ ॥ ౩౧ ॥ తూగ్రజాతింనుమ్యదాంశశూనామశ్వమేవచ । లస్మిన్కాలేభగవతశ్శర
 మ్భవాపుభౌ ॥ ౩౨ ॥ రజస్వమప్రకృతికామధుకబధస్వజ్ఞా । అనుగ్రహస్యోహోభ్యర్చ్య
 శంలాక్షకణ్డకా ॥ ౩౩ ॥ వేదాకాగ్నిహేత్యాసలింప్రవిస్తాప్రయోదధేః । అశ్శోగతిమన్వే
 తేయోఃఖన్వఃప్రభావతి ॥ ౩౪ ॥ నాశమాలమ్భగ్నిహస్తాభ్యామవారదవాబర్హి ॥ దివేన్ద్ర
 సహస్రైస్తుయోజనాంబహునిచ ॥ ౩౫ ॥ వృతీత్యవిన్యాబ్రహ్మకణ్డక రవిఖడ్గితా
 సంచలవాక్యీతస్వర్గంగభయవిచ్ఛల ॥ ౩౬ ॥ ఉద్ధితారకచ్ఛేదాపువశ్చిన్ద్రాదరోభవతే
 ప్రావికచ్యపునస్తోయంతాతైరప్రహసభాలవత్ ॥ ౩౭ ॥ మాభేషిరితంపాహామత్స్యకశ్చిజ్జ
 చరః ॥ ౩౮ ॥ అవారిష్యామివేదాన్తతాహోపాంతేప్రభావతే । ఉగ్రోభ్యత్పద్రంబెస్వశా
 మతినాగమత ॥ ౩౯ ॥ తౌహత్యాదాననశ్రేష్ఠాపరిహ్మాయశిరామన్ ॥ అదాయవేదానాగచ
 రంకపంమేషివః ॥ ౪౦ ॥ ఆరుహ్యవేదికంయోజనాచలగన్నిభః । పీతాంబరధరాదేవ
 బుధోగరుచ్యత ॥ ౪౧ ॥ ప్రవేశ్యంత్యయఃకాంతస్వైవేదానుపాదితత్ ॥ ఉవాచస్తే

అపాశమాపురూపః

॥ ౧ ॥ గామీవిశ్వయంశ్యతేధుః ॥

అలేదామదాజ్ఞానరిచా ॥
మశ్యంతినధార్యతేచమః ॥

॥ ౨ ॥ మహేశ్వరః ॥ బహుజిన్మృక

శ్వాహ్మణోత్తమః గ్రాణాన్యః ॥
తక్షిణచసంస్మృతః ॥ అధితమహిమో వేనాచుపాలయతేద్విజః ॥ ౩ ॥

॥ ౪ ॥ ప్రాచ్యతానవేదానధియతే ॥ ౪ ॥

యావియోనిమధిగచ్ఛతి ॥ బ్రాహ్మణోవేదవిద్యజ్ఞయోనః కోమయి
ర్వపశుశేయస్య సాగోన్యవనశ్యతి ॥ అపేషణోవేదవిద్యోవేదహీనశ్యవే
సమః ॥ యోయస్యభక్తిస్సదామయి ॥ కింపున క్షేపశ్చవిమృధక్షిన్వి
లపతితవార్యపుష్కలేభ్యోవకృప్యతే ॥ వేదేషుయజ్ఞేషుతపస్సుచేవ
ప్రతియోయః ॥ ౫ ॥ చండాలజన్మాసహికర్మజేవబుధ్ధావిచార్యోభువ
నాన్మృతస్త్యసాంగోపాగశిరాంసిచ ॥ ౫ ॥ అర్థశాస్త్రంకామశా
స్త్యక్షం ॥ పృజన్యవేదశబ్దేభ్యోవేదాదీన్మృచ్చిసారతః ॥ ౬ ॥ వరాశ్రమః
పృథగ్విధాత్వాత్మాకృష్ణచరపరకాభాగానుగానచాన్వి ॥ ౭ ॥

పాంత్వంకల్ప బువ్వసి | యిత్యేవ మత్కా విహగాధిరూపః వేదాన్విధా ప్రైవిధివల్ప దాయః ||
 ౫౭ || సంస్కారయః సన్న్యతల న నేనత తాం తరానీత్యహసాముకు యద || ౫౮ || యతిశ్రీమద్భక్తి
 హృదయపురాణమహేశ్వర చారణ సంవాదే శ్రీరంగమాహత్యే బ్రహ్మసప్తవిదికథనం నామ
 ౧౦౬ శ్రీయోధ్యాయః *

శ్రీమహేశ్వరః || తయాసపరజ్జభూతాని లోకాంతే చ చతురశః | సత్యలోకేనమాతివ్య
 త్వయంభూర్భువనేశ్వరః || ౧ || సప్తష్టావేషశశ్చేషు వేదాదీ నాఽతాతాతిం | కర్మకాంతే
 వభోకేనక్షయంచ మహతామపి || ౨ || ఐశ్వర్యతథాఽసైర్గ్యమంతరాంతర్వర్తిగామజః
 లక్ష్యవ్యవసానస్యపితృ యంకాలేన భూమసా || ౩ || క్షీరోదపక్షిదామవిహారదుష్పతర్కణః |

—(*) తపసాతుష్టాదిజ్జ్వరభ్రహ్మలోకవరలాభః. [*]—

తపఃవరమనూనాన్యలోప యామానమాధవమ్ || ౪ || తపఃప్రసన్నోభగవాన్ప్రభాకరాకూ
 మ్మహావిగ్రహమ్ | శ్రీకూర్మః || ప్రసన్నోహమప్రహ బ్రహ్మణానజ లేసితః || ౫ || తమదుష్ప

చేతనుం దృష్టివ్యాజహర చతుర్ముఖః! బ్రహ్మకేశాచ ॥ ప్రసన్నోయథి మేదేవస్యరూ
పందర్శయన్యమే ॥ ౧ ॥ అదృష్టపూర్వం హిమయా పరంరూంకదాచన । మత్స్యకూర్మ
విహంగానాదృష్టమానేన్న గాశ్వయోః ॥ ౨ ॥ ద్రక్షుచిచ్ఛామి తేరూపంపరంగుమ్య సనాతన
మశ్రీభగవాన్ ॥ రూపమప్రాకృతందివ్యంపరమ వేద వెదితి ॥ ౩ ॥ నశక్యంత్యాగ్నేర్ద్రష్టుమ
వతారంవివాప్రభో । సంకల్పేనైవసంహర్తుశ్శక్యోహ మవివేరిణః ॥ ౪ ॥ ఉపాసనారంభత్వా
నాంస్తృజామ్యత్యాసమాత్మనా । శక్తోహంపితతా తేసంహర్తుంఽర్హవేరిణః ॥ ౫ ॥ ముద్భృత్వా
నాంవిన్దోదార్థం కరోమివిధౌః క్రియాః । ఈక్షణభ్యాం సంస్మరైర్మత్స్యకూర్మ విహంగ
మాః ॥ ౬ ॥ పుష్ట తిస్వాస్వపత్యా నితధాహమపిపశ్యజి । ఇదర్శయతుంబ్రహ్మకేశాంరూ
పంప్రదర్శితం ॥ ౭ ॥ యోగక్షేమంపహిష్యామిసత్యత్వంతవదర్శితమ్ । పారుషసప్రసిద్ధ్యరం
దర్శితాపురుషాకృతిః ॥ ౮ ॥ యదిమేపమం రూపంద్రష్టుమిచ్ఛసిః ॥ భూయస్తవ

నారాయణాష్టకమంత్రము హేమామా

భృశ్మశీఘ్రజన్మంత్ర మిదమను ॥ ౧౪ ॥ సమోరాయణా యేతినిత్య మోజ్జోరవూర్వ
కమ్ ॥ జపన్నస్తోత్రరంతుంత్రద్యస్థిద్ధిరువాప్యసి ॥ ౧౫ ॥ నాన్యేననన్య శోమంత్రోజ్జ
దమంత్రేషువిద్యతే ॥ సారోయగరవిద్యానాంమూలశుంత్రేషుకీర్తితః ॥ ౧౬ ॥ జగతఃకార

బద్ధించునప్పటినితిలయేషుచ । పేతత్వంమోక్షగర్వంచమంత్రేష్మిన్మమదర్శితమ్ ॥ ౨॥ ఉపా-
 యత్వముపేయత్వంసాధ్యత్వంసిద్ధితామప । మమపక్తిహమంత్రోమంతస్మాత్ప్రయతరోహ
 మ ౧౨ ॥ సృజ్యత్వంచేతనత్వంచసర్వప్రపరతంత్రంః । సంసారపపక్షగలచభక్తిజీవన్ముఖం
 గత్రరాట్ ॥ ౧౩ ॥ క్రియతోనేమ త్రోజత్వంపరమాత్మః । నివేదనంమయిబ్రహ్మభామద్భక్తే
 మవశాశ్వతమ్ ॥ ౧౪ ॥ ధౌమాన్మనోరథాన్పర్వాముక్తిమన్యతిదుర్లభామ్ । సాధున్యంత్యసే
 నైవమూలమంత్రేణహమకాః ॥ ౧౫ ॥ అనస్తాక్షరతత్త్వజ్ఞేరతపస్విభిరపితైః । దుర్దయాచం
 జగద్ధాతమకద్భక్తనిముఖేరపి ॥ ౧౬ ॥ ఇత్యుక్త్వాంతర్ధేబ్రహ్మస్మస్తాకంపశ్యతఃపితుః । దుర్విభా
 వ్యగతిర్వైదైః కూమకహూక్ష్మీజరాదకాః ॥ ౧౭ ॥ అంతపితేభగవతిబ్రహ్మగోకపితామహః ॥ ౧౮
 ప్లాక్షదేణమంత్రేణపునస్తేవేరహత్తపః ॥ ౧౯ ॥ తస్యవషణహసాంతేరిత్యమానస్యవేదసః ॥

త్తీరసాగరాచ్ఛ్రీరంగావిర్భావః

మానస్యవేదసః । అవిర్భూతంమహద్ధామశ్రీరంగంక్షీరనాగరాత్ ॥ ౨౦ ॥ తక్షణాత్పమద్య
 శ్వంతతేకుంరపురవాసివః । సునందనందపముఖాగ్ననందనకాఽయః ॥ ౨౧ ॥ యుష్మదపృథ్వి
 భృతయోయేచాశ్వేనత్యవేదితః । దేవగంధర్వయతౌశ్చఋషయస్సిద్ధచారణాః ॥ ౨౨ ॥ ఉ-
 పాంగధాతులదిన్యంవేదిమూర్తికర్మహుగరాట్ । శ్వేతిచ్చత్రంధావన్యమాక్తికంభుజగా

ఖిషః॥ ౨౮॥ విష్వక్సేనోవేప్రపాణిఃప్యవృతస్తమసేవత! అభీతశ్చ॥ ప్రనూర్వ్యాచవీశేచామర
 న్యయం॥ ౨౯॥ తుమ్బురుర్భవతానారంగంధర్వామరకిన్న॥ అజతఃస్త్రువక్పేతు ర్న్యవం
 దుశ్శేచ్యవగుహ్యతాః॥ ౩౦॥ అహమిద్రశ్యచేవాశ్చ సాధ్యాసిద్ధాస్సనాయతాః॥ జితంతథితీకర్దే
 ౧౩౩ పూరయామానురమ్బరమ్॥ ౩౧॥ దేవదుందుభయోనేను ర్ననృతుచ్ఛాస్సరసాగణాః॥ ము
 ముచేపుష్పప్పిష్ఠశ్చ పుష్కలవతకాదిభిః॥ ౩౨॥ అగతోరఃకపామేతి శుశ్రువేతా హాళధ్వ
 నిః॥ దివ్యంవిమానంతంధృష్ట్యా స్వయంవ్యక్తంమహాదికవత్॥ ౩౩॥ తేజోమయం జగద్వ్యాపి
 శ్రీరంగప్రణవాకృతి॥ ఉత్థాయ సమ్యగ్రిమావిష్టో హృష్టఃప్రజాపతిః॥ ౩౪॥ పపాతశిరసాభూ
 మాభిన్నమూలఞ్చద్రుమః॥ ఉత్థాయోత్థాయవదనే ర్నమోనమథలిబ్రువత్॥ ౩౫॥ స్థి
 పాతయత్సృజేహం హేమదండమివాపనా॥ చతుర్భ్యర్వదనే క్లేథాశ్చ తు క్లేతైబులిం
 సువత్॥ ౩౬॥ బద్ధాంబలిపుహ్నభూత్వా దృష్టవాచచ్యుతతాలయం॥ ఇంద్రియణ్యస్యసర్వా
 ణి చరితాధాక్తాతిక్షణాత్॥ ౩౭॥ అభవత్స్వస్వచేస్తాభి రచ్యుతఃప్రియదశశకనాత్॥ తతస్సు
 నందోభగవాన్ దానవర్యంచతుర్ముఖం॥ ౩౮॥ ఉవాచదన్యయైకరంగం వేదప్రాణిఃకృతాంజ
 లిః॥ ధాతిరాలోక్యైతత్త్వంవిష్టోరాయతనంమహత్॥ ౩౯॥ శ్రీరంగమితిఖ్యాతంభవతస్త
 వసఃశలమ్॥ ౪౦॥ శ్రీరంగబ్రహ్మపరమంసాబ్ధైర్ననవమసితమ్॥ ౪౦॥ తస్య చప్రతిపాద్యోయ

విధిరదర్శితం విభిన్ననీలాచలస్పృశాశ్చ । ప్రసన్నవక్త్రం నళినాయతేక్షణం కృపామయంకాం
 తినికేతరూపిణాం ॥ ౭॥ కిరీటకేయూరకనక్రకుండలంబముక్తామణిహారభూషితం | విశాలవ
 త్కసలశోభికాసుభంశ్రియాచదేవ్యాధ్యుషితోరువక్షసం ॥ ౮॥ ప్రతప్తచామీకరచారువాసం
 గానుమేఖలం నూపురశోభితాంఘ్రికం । సువధుకన్దబాతమృణాళణిమలం దధానమచ్చచ్ఛచ్ఛవియజ్జ
 సూత్రకం ॥ ౯॥ భుజోదధానం ప్రస్పత్యానృకం గుంచితానిత్యనితపాదయుగ్మం । సుదీఘకా
 బాహుం నమదగ్రవేపం భుజంగతల్పంపురుషంపురాణం ॥ ౧౦॥ స్వతేజసాపూరితవిశ్వకోశం

విధి కృత విమృశితిః

నిబాజయానాప్తివిశ్వవేపం । ప్రణమ్యతుస్తావవిధిద్యుకుండం తైరియర్థగతే ర్భుచైస్త్ర
 యీశం ॥ ౧౧॥ సమోననుస్తేసుహవప్రమాతకయే సహప్రసాదాక్షిణిరోరుబాహవే | సహప్ర
 నామృశభిశ్చ ప్తతంతపేనాప్రణోట్యండయుగాధివాసినే ॥ ౧౨॥ సమస్యకృత్యేస్తునమోద్విరస్తు
 తైసమస్త్రైరస్త్యైశనమశ్చతుధా ॥ సమస్తధాపంచకృత్యోదశచసమస్తధాసహసానిత్యమా
 ద్యౌ ॥ ౧౩॥ సమోస్తునిత్యంశతకృత్యుకశ సహప్రకృత్యోబహుశశ్చభూమకా | సమోస్తుత్యా
 సహిసఃప్రసీదయ సల్లోకాధిపత్తోకనాథ ॥ ౧౪॥ ప్రసీదదేవేశజగన్నివాసప్రసీదలక్ష్మీనిలయా
 దదేవ । ప్రసీదన రాయణరంగనాథ ప్రసీదవిశ్వాదికవిశ్వమూర్తే ॥ ౧౫॥ జితంతేనుకుండ

ప్రపన్నానికాహరితంతే జగన్నాథగోవిందదేవ । జితంతేశ్రియఃకాంతరంశశ విజ్ఞానితంతే
 మాశేవాసుదేవాదిదేవః॥ ౧౬॥ బ్రహ్మవసంరాజకమేవభాహూ హ్యూరూతధావ్విర్భరనౌచ
 శూద్రః । అణిత్రనూచారవిధిస్తమేవత్యమేవయజ్ఞఃపరమంపదం॥ ౧౭॥ అగ్నిస్తవాస్యంవద
 ౧౮॥ అంతుమేంద్ర శ్చంద్రశ్చను ర్యశ్చతథాక్షిణిదేవ! పాణశ్చవాయుశ్చరణౌధృత్రీ నాథశ్చఖం
 ద్యాశ్చిరసిప్రవిప్తః॥ ౧౯॥ శ్రోత్రంధిశ చ్చేవరణశ్చమేక్షం హీకీశ్వపతౌవ్యహృదయూచకా
 మః । అచాశ్చ గాత్రశ్చ ఉభేచపార్శ్వహ్యంశాచివేదాస్సయమంతరాత్మ ॥ ౧౯॥ వేదాస్త
 ధాంగానిచసాంఖ్యయోగధర్మశాస్త్రాణీచసాంచరాత్రం । అజ్ఞాతవేదాగమజాత మచ్య
 డ్యేదాంతవేద్యఃపురుగస్త్యమే॥ ౨౦॥ తవప్రసాదోహమహీంద్రకల్పః కోధశ్చకౌరవ
 వవిశ్యయోనే । నాస్యస్త్వస్మిన్చరాచరాత్యవారాయణస్త్వచపరస్త్వదసి॥ ౨౧॥ నా
 యుస్మాన్సర్వశ్చంద్రమాః పావకశ్చభితాన్తోయూంతివిద్యప్రజాసు॥ మృత్యుస్సర్వేత్వేమృతీకా
 లేచవిజ్ఞోభూయస్తాంతే నమఉక్తివిధేమ॥ ౨౨॥ ఉతామృతత్యచతిస్త్వమేవ త్యమేవమృ
 త్యుస్సదసచ్చదేవ । త్వేవలీలావిరత ప్రపంచ పనీఃభూయోభిగవక్షః॥ ౨౩॥ ఏవో
 స్మిజగన్నాథపజమక్షయమవ్యయః । అవృద్ధమవగ్గిణాహమనంతంసంతమచ్యుతం॥ ౨౪॥ చేత
 నానాంచనిత్యానాం జహూవాంకగర్భనికానాం । ఏవోవశీచేతనశ్చచిత్తస్త్వం సర్వకామయః॥

౨౦॥ నమశ్రీరంగనాథాయనమః॥ శ్రీరంగశాస్త్రే ॥ - - - - - శ్రీరంగదేవాయశ్రీనివాసాయతే
 నమః॥ ౨౧॥ ఓంకమోభగవంతుభ్యంహనుదేవాయతేనమః॥ సంకర్షణాయప్రద్యుమ్నాయాని
 రుద్ధాయతేనమః॥ ౨౨॥ పురుషాయనమస్త్యామామ్యతాయపంయచ॥ నానుదేవాయతా
 నిరాయనమశ్రీరంగశాయనే॥ ౨౩॥ కేశవాయనమస్తేనునమోనారాయణాయచ ॥ మాధ
 వాయనమస్తుభ్యంగోవిందాయనమోనమః॥ ౨౪॥ ఓంకమోవిష్ణవేదేవమధునూదనతేనమః॥
 శ్రీకృణమస్తుభ్యంనమస్తేవామనాయచ॥ ౨౫॥ శ్రీధరాయనమస్తుభ్యంహృషీకేశనమోను
 తే॥ నమస్తేవశ్యరాభాయనమోరామోదరాయచ॥ ౨౬॥ మత్స్యకూర్మవరాహహిహంసా
 శ్వశిరసేనమః॥ నమోనుజామదగ్న్యాయకవలాయచ॥ ౨౭॥ వేదవ్యాసాయబుద్ధాయ
 నరసింహాయతేనమః॥ రామలక్ష్మణశత్రుఘ్నచరతాత్మన్నమోస్తుతే॥ ౨౮॥ కృష్ణాయబలభద్రా
 యచమస్యాంబాయకల్కినే॥ అనుతానంతశయనపురాణపురుషోత్తమ॥ ౨౯॥ రంగనాథజగ
 న్నాథనాథతుభ్యంనమోనమః॥ శ్రీమహేశ్వరః॥ ఇతిస్తోత్రాశసానేనబ్రహ్మణంబ్రహ్మణస్పతిః॥
 ౩౦॥ ప్రహస్యమేఘంగంభీరమిదంపంచమబ్రవీత్ ॥ తపసాతపవతుష్టాస్మిస్తోత్రేణచవిశేషతః॥
 ౩౧॥ ప్రపంచస్పష్టేవేచిత్యాశ్రీశ్రీతోహంపూర్వమేవత్ ॥ యచ్చకర్తాగమస్తోత్రంమత్కథా
 భ్యదయాంకం॥ ౩౨॥ యద్యాతపసనితేనిస్థానపషమదనగ్రహః॥ స్తోత్రేణతత్ప్రణితేనయో

మాంశాభిసేచితే ॥ ౩౦ ॥ శస్త్రానాం సుప్రసీదామి గర్భాంశుః ॥ గర్భితం మేఘం రంభా
 పంశుః శస్త్రానాం ॥ ౩౧ ॥ మన్యో దిచ్ఛన్ బ్రహ్మైకతత్త్వం శ్రేణునాం ప్రశమ్ ॥ ౩౨ ॥ ఇతి
 శ్రీమద్భగవద్గీతాసూక్తిశ్చ నారదపంచవాణీకే శ్లోకైః ॥ ౩౩ ॥ విశ్వకర్మకర్తవ్యైః త్రైవిధైః

శ్రీవిష్ణుశతనామకైః ॥ ౩౪ ॥

బ్రహ్మ ॥ ౩౫ ॥ అపి గర్భాంతరముచామ్యహమ్ భూమిః ॥ తత్త్వస్థానం నదకే
 నవిగ్రహం ॥ దర్శితం తవ కేకవిత్తమత్రానమర్హం ॥ ౩౬ ॥ యోనిత్యం పంచకాల్పేన పూజయేత్సాం
 శతం నయాః ॥ తస్మై శ్రీయతే ప్రదాస్య మిక్కిలం సర్వం ॥ అంభో శతా తా వరదా
 ముపాత్త్య రతః ప్రభాస్తి హంరక్షేత్సర్వమ్ ॥ ౩౭ ॥ అర్చిత్య నావతి
 ణోస్తి తవానుగ్రహకామ్యయా ॥ అర్చ్యమర్చ్య వతారం మేతి త్వహర్షయ గుక్తయే ॥ ఉదాస్త్వీ
 ధ్యహం బ్రహ్మైకీ లారమస్య పంజరత్ ॥ అకించిత్ ॥ రమన్యోక్త్య జగదేతదచేతనం ॥ శివేనాను
 ప్రవిశ్యామాత్మరాసేన చ ॥ ౩౮ ॥ అర్చ్యశస్త్రకలంచేష్టయామి స్పృహ ॥ ౩౯ ॥ తేషాం చ
 మనుకం పార్థమహమ్ జానంతియః ॥ నాశయామాన్యైః భూషానైః పేషభాన్యైః తా ॥ ౪౦ ॥ తిల

తైలమివవ్యాప్త మాతృపద్ధిగకారణం సహజసంతంకమాదేవ విజానతిమోహితాః॥ ౯॥
 అగ్రహాయకాహాయాస్థింఢచహంప్రభో॥ క్షిగోగోహంఢలంభాన్దోకామీద్రంచత
 ధాదివి॥ ౧॥ త్రీణిభామామేనంతిత్రిధామాహమిన్ద్యతః॥ తత్యాపిమర్మిభాన్దోహంరాజ
 నైరపితామహైః॥ ౧౧॥ అవతారసహస్యాగ్నికల్పేకల్పేకర్మమహం॥ ఆవిర్భవామితత్యాపిభక్తా
 నుగ్రహకామ్యయా॥ ౧౨॥ ఆవిశామిక్వచిజ్జంతుకర్మచిచ్ఛావతరామ్యహం॥ పితృపుత్రసుప్తా
 శ్చేహతామాకౌగ్రధాచమత్సరః॥ ౧౩॥ శుభాప్రజాభవిష్యంతీత్యేవంజ్యభజామ్య
 హమ్॥ గుణకర్మాపివృక్ష్యర్థసదాకీర్తయతాన్పుణాం॥ ౧౪॥ ఆవిష్కషరాగాద్యైరనావిష్క
 రోమ్యహమ్॥ ప్రజారామనుకంపార్థంపునరత్పాతృనాభువి॥ ౧౫॥ ద్విపవర్తవిభాగేషుతీర్థాన్
 యతశేషుచ॥ మానుషాన్చత్వరాచాహంగామేగామేగ్మహేగ్మహే॥ ౧౬॥ పుంసీపున్దివి

అచ్చవతారవిగ్రహస్వరూపాదివరచ॥

వ్యామిదారులోహశిలామయః॥ అహంపంచోపనిషదఃపరపూర్వహాదిషుస్థిః॥ ౧౭॥ ఆవిర్భవే
 షుదివ్యేస్వయంకల్పశరీరవాక్॥ ఆవేశాంశానతారాణాంపాంచభౌతితవిగ్రహాః॥ ౧౮॥ దా
 రులోహశిలామృత్యాన్నశరీరోర్చాన్నకస్మృతః॥ కేతనాచేనైకేహీపరయాత్మాభజామ్య
 హమ్॥ ౧౯॥ అర్చాత్మనాపతీర్షింమాజానంతోవిమోహితాః॥ త్యానారుశిలాబుద్ధిః॥ ౨౦॥

తిసరకాయతం । ౨॥ అర్చయంతస్సు వంతశ్చగీర్తయంతఃపరస్స ౫॥ నమస్యంతశ్చమాంభ
 త్యాగచ్ఛంతిపరమపదం । ౩॥ అర్చ్యచతుర్విధాబ్రహ్మనాగమేషుమమేరితావిమానానిచ
 తావద్ధిప్రతిమాసదృశానిచ॥ ౨॥ దివ్యంనైదంస్వయంవ్యక్తమానపంచేతివిద్యతే । కృత్రిమం
 ౨॥ త్రితయంతఃత్రస్వయంవ్యక్తమకృత్రిమం॥ ౩॥ మూర్తయోపిజ్యధాభిన్నైవస్తుప్యేకవ
 స్తుచ । ఏకవపసుద్విధాహోక్తమచలంచలమేవచ॥ ౪॥ పూజాపూజాంతరాదీనాంపరస్వభ
 వస్యచ॥ ఆవేశాంగావతారాణామాతిగావస్యచాకృతః । సురుషాప్రతిమాప్రాకృతాభవా
 దృష్టిహాణీ॥ ౫॥ మనోనారాప్రసన్నాచమామకీలిచోదితాః । ఊర్ధ్వద్వప్తిమధోద్వప్తిచిరస్య
 గచ్ఛంతిచపర్వమేక ॥ ౬॥ అన్యూనామతిరిక్తాంగీంశుచిందివ్యాంప్రకల్పయేత్ । ఆద్యంస్వయం
 వ్యక్తమిందిమానంరంగగజ్జిక ॥ ౭॥ శ్రీముష్ణువేదకటాద్రించనాలగామంచనైమిశం । తో
 తాదిపుష్కరంచైవనరనారాయణాశ్రమం॥ ౮॥ అష్టమేమూర్తయస్సంతిస్వయంవ్యక్తా
 మహీతలేయజమానస్యతే । బ్రహ్మరాక్షాతునంచితే॥ ౯॥ ఆహమావిర్భవిష్యామిః । ర
 దస్యర్వేదేహీనామ్ । తథావిధాంమేదప్రిమాంత్రతత్వంపాపయిష్యసి । ౩౦॥ తదాప్రభృతిత
 దూప్రాపక్వపయిష్యంతిమామిహ । నముద్రేకక్షితేనంతశ్చిక్రంఃకంతికాపుకే । ౩౧॥ విశ్వక
 రాచసందాయేధర్మోపపత్తభవర్షతే । అశ్వినావశ్వినీతీకేచక్రశీరేశతకీర్తుః॥ ౩౨॥ ఉత్పరావత

కేభూమిర్వరుణఃకృష్ణపింగళే॥ ద్వారకేభాతవేదాశ్చశ్రీనివాసేనరణః॥ 33॥ విసృత్యవిరు
 త్వంకుంభః ఘోరైసురాసురాః । సారక్షతేత్యతకాపేటిశనాశ్యేరదేవతాః॥ 3౪॥ స్వర్గద్వారే
 దేవ్యదితీరుద్రాశ్చకుశలాచలేనారాయణపురేవేదభక్తిస్త్రివరుణాలయే॥ 3౫॥ ఏవమాదిషు
 గదేకేషుసాపదువ్యతిక్రమతాః॥ దివ్యసామార్తయోబ్రహ్మవిద్యానానిచతానివే॥ ౩౬॥ మా
 ర్గమేడయోభ్యున్నోచినభ్యగుణకేర్పయివ్యతి । ముచిర్మందరక్షేత్రేచిత్రకూటేవతంజలిః॥
 ౩7॥ తామ్రమణివదితీకేసాపదువ్యకుంభజః॥ ఇంద్రమౌన్నామహాతేజాఃపర్వతేతస్యనాశీ
 కే॥ 3౮॥ యోకేషుపాండవ్యశిఖికేకవేస్సాపదువ్యతి । శిబిర్నందికేరాజాకుంభద్వారేను
 బాహదయః॥ ౩9॥ కృష్ణకైవలయోహాసావ్యాపతీరేర్పుపవ్యతి । మైత్రేయోదేవిగాతిశశా
 నశశౌనకాశ్రమే॥ ౪0॥ ఏవమాదిషుదేవేషుతత్యసిదామహర్షయః॥ తద్విమానంబంబంచనే
 ద్విమృద్భిధీయతే॥ ౪1॥ మనమేష్టేస్సావ్యతెయత్యశద్దాభక్తిపురస్సరం । తదిదంమానుషభా
 క్త్యంస్వకామఫలప్రదమ్॥ ౪2॥ సాపకవ్యతపోయోగాత్పూజాయాశ్చాతిశాయనాత్ । అభి
 రూప్యచ్చబింబస్త్వపదాపన్నహితోస్త్వహం॥ ౪3॥ స్వయంవ్యక్తవిమానామభిలోయోజ
 నద్యయం । తేత్యంపాపహరంపాపమనమపవర్తయం॥ ౪4॥ యోజనందివ్యదేవానానే
 ద్ధానామరమేవచ । మానసాణాంవిమానానామభితః ప్రోక్షముత్యమ్॥ ౪5॥ గృహమాత్రంప

శస్త్రం తద్దశాస్త్రాణాం ప్రవివృతే | సాలగ్రామశిలాయత్ర తత్త్వయం వ్యక్తమృశః || ౪౬ || య
 స్మిన్ దేశే చ తుర్కీ కం నా ద్భుతే ధామ స్తేషున | చండాలవాసనద్యశ్చ సవర్జ్యో బ్రహ్మవాదిభిః ||
 ౪౭ || యత్ర ద్వాశి కేచేచ ఓవిమా సమురద్విషః | గ్రామేషు సగతే వాపితత్కాలగ్రామశుచ్య
 తే || ౪౮ || స్వయం వ్యక్తమనశ్చోహశీమద్రంగప్రశస్యతే | అపవర్గోత్రనియతః పరితోయోజ
 నద్భయే || ౪౯ || తిర్వంచాపి ముచ్యంతే తే తే త్రేస్త్రిన్వివసంతియే | పాపం డినోవికర్మస్థాకిమత్రబ్ర
 హ్మవాదిభిః || ౫౦ || పంచకాలవి - నేన వంచరాత్రోక్తవర్మనా | ఆరాధనం శమిహుస్య త్రికా
 లం మేచతుర్ముఖః || ౫౧ || భిగమనముసాదానమిజ్యాన్యార్థాయ మువ్యహంయోగం | అనునంద
 ధమచ్ఛిద్రధగపతిభక్తః పరపదం మూర్తిగతిః క్రిమద్రహ్మణ్ణురాణే మహేశ్వరనారద
 సంపాదే శ్రీరజమాహ శ్లో || ఆర్యావతారవిగ్రహచ్ఛరూపావర్ణనం నామ పంచమోధ్యాయః ||
 ద్వాపశ్చాక్షరమంత్రమహిమాది.

బ్రహ్మ | కొమంత్రః కశ్చప్తకల్పః పూజనం వుగుహోత్తమ | కింఽత్పూజయతాం వుంసాం
 ఫలంతద్రూప్యహమేద్యుతమ్ || శ్రిధగవాక్ || సాత్త్వతం పోష్యం లంచేతి సంహితే సంచరాత్రికే |
 తదుక్తేన మేదేవ ద్వాదశాక్షరవిన్యయా || ౨ || దీప్తిలోదీప్తితైస్సార్థసాత్త్వతైః పంచ
 క్షిపరైః | అష్టాగైనివిధానేన నిత్యమర్చయపద్యజ || ౩ || అర్చయత్కరం గ్రామానంచం

తదోద్ధృతశాక్షరం సంప్రయచ్చశ్చికామేభ్యస్సిద్ధిమేలినిశశయః॥ ౪ ॥ బ్రహ్మణోమనవ
 త్కేవశ్చిప్రళిఖండినః॥ పాక్షాక్షైశ్చరభిః సాప్తాదిపత్యంయథావిధిః॥ ౫ ॥ భుక్త్వావిష్టు
 సహస్రేణకర్మకేమఃప్రజాతితైతత్తత్కార్యానుహపంమాంసంసాప్తాధానితానిచ॥ ౬ ॥
 ౩౩ ఘృత్వాచవివిధాకాభోగాజాయతేస్వస్వకర్మభిః | యస్తుచత్పరమోనిత్యంమనుష్యైర్లేవనే
 సవా॥ ౭ ॥ మామేవార్చయతిబ్రహ్మన్నకామోమాముక్తేతిసః॥ భక్త్యాధికారంనిర్విషం౧౫ చే
 దైర్వకుఃరసంసదంశస్త్యత్వమపివిష్టుంప్రజాస్సప్రప్త్యాప్తజాపతేద్విద్విసరాధావసానేమాం
 ప్రాపుపాప్రపుంవిశ్చితాం॥ ౮ ॥ జాపతిశ్చైవపూర్వపూజితంధామమామకం॥ ద్వాదశశాక్ష
 రసిష్టాలోనిత్యమేవసమర్చయ॥ ౯ ॥ పంత్యాతకేతునిష్టాతస్సప్తజన్మమానవః॥ జాయతేధి
 తోవిప్రసావిత్యాంబుహ్యోధువం॥ ౧౦ ॥ సావిత్రీమతప్రాగోయస్సప్తజన్మవిమానవః॥ ఆ
 నాచాన్త్రోత్రియోవాక్రతుష్పదీకృతోభవేత్॥ ౧౧ ॥ అధితవేదయజ్ఞాచక్షరాశ్రమవరాయ
 ణః॥ మన్మథాయకైవిప్రామమమంత్రపరాణః॥ ౧౨ ॥ అనన్యమంత్రనిరతోమన్మథోమజ్జన
 ప్రియః॥ ద్వాదశశాక్షరనిష్టాతః॥ ౧౩ ॥ మేణనభవిష్టితి॥ ౧౪ ॥ ద్వాదశశాక్షరనిష్టానాం చూమకా
 నాంమహాత్మనాం॥ అహమేవగతిస్తేషాంనాన్యంసంభజతి॥ ౧౫ ॥ అతిపాపప్రవక్తోపిరాక్షా
 న్మతిమత్పరః॥ నజాతజాయతేతస్యమఃసాపేషుకహికత్॥ ౧౬ ॥ నానుజైవాశ్చయోఽన్యో

[illegible]

అగ్రాలోకాత్ స్వర్గపరకాభిరూపభవేషుతః । శ్రీఁగమితీయేమాదాః నవరంభవిజృంభితః ॥
 అనాః తేషాంప్రదేహంమన్నశ్యంశ్యంశ్యంశ్యతావివిధస్యంతరిక్షేనాయత్రరంగంవ్యవ
 సితం ॥ ౩౦ ॥ త్స్యేనమోబ్రహ్మకురునిర్మలతండ్రితః । మంత్రైర్వింశతిభిః పూర్వమగ్గ
 శుచ్యక్షాదిసేదినే ॥ ౩౧ ॥ పంచారికసంపత్తేభ్యః క్షేత్రైర్భూతైః సమర్చయ । ధూపదీపాల్యదానా
 దిర్భగస్సాప్యదాపచారికః ॥ ౩౨ ॥ వానోభూమాగ్రాదాదిర్భగస్సాప్యర్షరక్షద్యతైః పుత్రపా
 యసపాకాదిభోగోజ్యక్షదీర్యతైః ॥ ౩౩ ॥ శ్రీదుప్రః కర్తవ్యత్వగ్గవాకరంగీబ్రహ్మణంపితరంమ
 మగ్రూషీగ్గశేతేవిశ్వాత్మాదేవానామవిష్యతా ॥ ౩౪ ॥ కరత్రతోవిమానమాదాయసత్యలోకస్య
 రీమనిసాపానేవిరజాభ్యామీమాసృతితోధామపైషపం ॥ ౩౫ ॥ ప్రవిష్టాప్యయథాసాగం సహితో
 పశ్యత్కన్యా । తులాయాంతరశౌమానేరోహిత్యాంశశశినిశ్చితైః ॥ ౩౬ ॥ భద్రాయాంకృష్ణపక్ష
 స్యవారిస్సన్నిదధేధిః । తదాప్రభృతితద్దామసత్యలోకేష్వవస్థితః ॥ ౩౭ ॥ బ్రాహ్మణేః పాంచ
 రాత్రైష్టైః పంచధిక్షితైః సృహ నిత్యైస్త్వైకేమిత్తికేష్టేనహంమాసర్వీతు విభుంతతైః ॥
 పక్షిష్టైః తత్రైత్రైబ్రహ్మబ్రహ్మభిస్సహ ఉత్పంవిధీవచ్చత్రైతతైః వావభృథక్రియా ॥ ౩౮ ॥ ప్రజా
 పతిశ్చదత్తాదీన్మసూక్సాప్యాయుః పవాదికాః । దేవతాసాపయామాన బ్రహ్మశ్రీః గౌతమీన
 మ్ ॥ ౩౯ ॥ విష్ణుః పరభూత్తగ్మమచసేషాద్వారసేషుచ । వివస్వతోఽనీశ్వరంగం కర్మయామానప

గ్రీష్మకాలం తక్కువగా వాడక వాడకాండగా త్రవ్వయంప్రసాద తత్రార్చయతివేనిత్య
 రైమితి కైవశిరవివస్థామనవేషాహధర్మభాగవతంద్విజా సచార్చయామానహరి
 శ్రీరంగః శామవేష్టవంరతాపుత్రాయవేష్టవాధర్మామరరిత్యవేబ్రవీత్ ఇత్యౌకుస్త
 అవసాలత్కాశ్యోరంగంబ్రహ్మణోతికాశ్శ్రీరంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 విభిషణాయప్రదదా రామోరంగంహమహేశ్శ్రీరంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 తమః శాశ్వతామలవత్తన్యనప్రహ్యంమందవాసశ్శ్రీరంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 మాజీవయోః మధ్యందినేభిజ్జతావేస్త్రిపుంసోరుధయాత్మకేరంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 త్యానుప్రతిష్ఠితంతదాప్రభృతికాశ్యోరంగంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 తంభృతేదాపిమానవేః ఇతితేనర్మమాభ్యాతదేవరేదేవచేష్టితమ్శ్రీరంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 గోఽయదాత్వామృతమశ్శ్రీతేయవంక్రీరంగంభవంపరాప్రాప్తవిమానంరంగసంజ్ఞకం
 ర్వాపవనిగ్నకస్సయాతిపరమంపదం నవాసుదేవాత్మరమస్త్రిమంగళం నవాసుదేవాత్మరమ
 స్త్రిపాపమ్ నవాసుదేవాత్మరమస్త్రిపాపం నవాసుదేవాత్మరమస్త్రిపాపం నవాసుదేవాత్మరమ
 హ్యంభవురాజే మహేశ్వరనారదసంవాదే శ్రీరంగమహాత్మే శ్రీ ద్వారశాత్రవణానంహ
 సహోధ్యాయః

* * * * *

యూగ్యతి ॥ తథా ధృతవిష్ణునిపూజయి ప్యేయధాహరి । అపయామితయాప్యుగ్యత్య
గురుబ్రహ్మణస్సత్తమ్ ॥ ౧౦ ॥ సహవాచప్రశస్తేనంసినోగు ధర్మపతిః । వసిష్ఠః । ర్మమూచ
వ్యగర్వచసీతమిక్ష్వాప్యణుకేవచః ॥ ౧౧ ॥ తపస్తేతవోధప్త సిమత్యసధారణ ॥ బ్రహ్మ
మయాప్యమశతకోటిప్రవిస్తౌగ ॥ పురాణేషుచిభ్యక ప్తమర్క గామిసంశ్చయః । భవంతమ
పదిశ్యేహవిశ్వలోకాత్ప్వయమునః ॥ ౧౨ ॥ జగతామపకా యవిభోరామాగమిష్యతి । తపహ
తోమిత్స్వస్యంతస్యదాన్యతిలోకభృత్ ॥ ౧౩ ॥ అయోధ్యానూచిః । కాలంక్రీమక్రంగంభవిష్వ
తి । అవద్యధవస్య కేర మోగానాజరాదనః ॥ ౧౪ ॥ నిహివ్యతిమగ్యత్వం రాసణ ॥ ౧౫ ॥
రావణంభిషణాయతిద్భాగి । వ్రేయాయప్రయతా ॥ ౧౬ ॥ ప్రయంపిమావంక్రంగం రా
మదేవ । బ్రహ్మవినిశ్చయేతి । సమైష్టతికాపేర్యాంచుడ్రిపుష్కరచేతకుమి । గాతశ్శాకల్పమవనాయ
కల్పాంతేపత్యమేప్యతి । కచ్చేచ్చేదివోభూమిమాగమిష్యతి । చంగ రాట్ ॥ ౧౭ ॥ సర్వాధావనాశ
చస్సధామవ్రీహిపద్యతే । జలానాం దాక్షిణాత్యా రాంకాశేతీరవాసి నమ్ ॥ ౧౮ ॥ యశ్చిరదా
దేవోవిష్యత్కీరంగగోచరః । అవిద్వాంసోహృద్యధిష్ఠా హింజజాత్యాన్యోగ్యం తిహా ॥ ౧౯ ॥ తి
స్త్రికచ్చేకేపిమచ్యతేయలోకం ॥ ౨౦ ॥ చంద్రావహ ॥ ౨౧ ॥ యదత్యులూపనానాః స్వభావాన్ ॥ ౨౨ ॥
త్యులూపనానాః స్వభావాన్ ॥ ౨౩ ॥ తిరదా ॥ ౨౪ ॥

సంతత్రీ చేహిరామ్ ॥ ౪ ॥ యదాత్ర సణకః స్పృశేత్ సురాశ్చి తైః సాత్వికైః ప్రమరం
రగంతదావిహ్నానవిద్యతే ॥ ౫ ॥ తస్మాద్దాహాతాధాకాయతపః క్రిష్ణ సమాచర ॥ మమాశ్చ
కామసని చేన్ద్రమస్తాక్షరపరాయా ॥ ౬ ॥ క్రిష్ణః ॥ ౧ ॥ సుగురుణామహిష్యానహమానవః
తదాశ్చ మేతప సేపేతత్రీవాన్యచురా ॥ ౭ ॥ క్రిష్ణేషామధ్యపశ్యతి కేజలగోచరః ॥ అ
ర్చితాస్తాస్తు హేమ తేవహాన్యభాగవతాశః ॥ ౮ ॥ క్రిష్ణచాతపక్వాంతోద్రిష్టం దోష్ఠః పు
ష్కరః ॥ తం దూడర్యచరదేవీతవచ్యం శత సి ॥ ౯ ॥ కాశం దృష్ట్వా చతపానిష్ఠాశ్చ తకృతుముఖా
స్సూరాః ॥ స్యామనుచ్ఛిషః ॥ త్యాక్వాన్యకులేంద్రియా ॥ ౧౦ ॥ తస్యధమకవిఘాతాధకం స
ర్వాన్యం మంత్రి దేవతాః ॥ మన్యథం ప్రేషయాను సుపశ్చిరూతమలయానిచ ॥ ౧౧ ॥ అప్యహో
భిః ॥ రిచ్యతా సేకన్యం స్తన్యచాశ్రమం ॥ పతన్యంతం మహారాజం ॥ స్వాసుభూతిజితేంద్రియం ॥ ౧౨ ॥
విహ్నోన్మృయోజయామానుర్వివిక్తే రద్యహోక్షే ॥ మన్యథేహాప్యహోభిశ్చ బహుధావిప్రలోభి
తః ॥ ౧౩ ॥ నచచాలమహారాజోమీనే రివమహాహరః ॥ సమాధేర్విరతస్సాధ కృష్ణాకామంస
మాగతం ॥ ౧౪ ॥ అతిధ్యంకల్పయా మాసతన్యచాప్సరసామపి భీతాః ॥ తాస్త్యహోద్విస్మితాల
జ్జితాభిః ॥ ౧౫ ॥ ఏష త్వాజ్నేవ తేనోన్యమిదమూచుః పరశర్వరం ॥ అసూధే ర్యమహూదార్థస్య

హౌరాన్యద్యమహత్యః ॥ ౩౬ ॥ మర్జయేమహ్మదీకీసన్ద్యక్తిమతామితః । ఇష్టసి
 ద్ధింమహరాణల్యసేచిరేణైవ ॥ ౩౭ ॥ ఇతి నామ త్యక్త్యాన్యన్ద్రాజ్యేనస్థితం । న
 పత్నీకమపశ్యన్దాఃప్రాసాదామస్తతఃస్మృతమ్ ॥ ౩౮ ॥ కామః । ఇత్యన్యోపపద్యమింద్రో మాణి

0
m

చిత్రాపతిః యేషామనిర్వర్తమాద్రాజక తంతివికమేనరాః॥ ౩౯॥ అరంజపహ్లాన్వోష్ణి న విభి
ర్యానితా ధ్మిః॥ మజమాయః॥ స్వత్యోషినుద్యోతో ధ్వనిజిక్తః॥ ౪౦॥ మయానిజీక్తాయ తేనర్వంబ
గత్సావ జంగమం॥ నశీయతే కేత్యో ధ్వనజీయతే రాత్రినంశయః॥ ౪౧॥ మయాన్యో ధ్వనశశవ
నబ్రాగ్లోకపితామహః॥ వతిః పశూనాం భగవత్మమహేం॥ గత్త శతశ్రతయః॥ ౪౨॥ వశిష్ఠ తామహః

రాజకల్యోజ్జాగాతితాంకథామ్ । జగన్మహంత్యయూరాజకసక్రోధేభక్రమస్తుతే ॥ ౪౩ ॥ కామ
ప్రోధవశాన్యశ్చేదేవపితృదాసవాః । అవామవివశేవిష్టోశ్చేదదేవన్యచక్రిణః ॥ ౪౪ ॥ నత్యంభ
గచోవిష్టోసుల్యస్సభక్తిభావితః । అప్షసిద్ధిర్భవతుతవగచ్ఛామహేవయం ॥ ౪౫ ॥ దుఃఖః । ఇత్యు
క్వాప్రయన్యశ్చేతచ్ఛాపభయవిచ్ఛలః । అచచభురశేషేణ దేవానాం తస్యచేష్టితమ్ ॥
౪౬ ॥ గతేషుతేషురాజపికస్తపోభూయన్యయాహితః ॥ శ్రీమద్రంగమహర్షాద్ధామత్యక్తాత్మహన్తమ్
భూత్తదా ॥ ౪౭ ॥ తస్యతద్భవత్రైతా శక్రస్యసామరుద్రశేః । ఐరావతంనమస్థాయ తత్పా

వచనాంతః ॥ ౪౬ ॥ తస్యైవైష్ట్యై తపస్వినిం శక్రః ప్రోధవశ్శంకతః ॥ ౪౭ ॥ దాయాక్షీ వచన్ ॥ జం
 వ్యత్యాయేవమహర్థః ॥ ౪౮ ॥ వద్యప్యైవజ్రముత్పప్యంశతపర్వశతక్రతోః ॥ సపారచక్రం
 తుహరేశ్వరశస్త్రవిదానమ్ ॥ ౪౯ ॥ అతరాచక్రమాయాంత తస్యనజ్రమశీశమత్ ॥ తస్యై
 ౩౦ ఘంస్యతదమా, మాచప్రేగోభూక్తురంః ॥ ౫౦ ॥ సప్రజ్రావితధీభూతం దృష్ట్వా దేవేన్యచన్
 శః ॥ వచనం బ్రహ్మశాస్త్రం తస్య వేదయత్ ॥ ౫౧ ॥ సతస్యచరితం శ్రుత్వా దైవతైరను
 జ్జితమ్ ॥ తస్యప్రభావమిష్టం చ జ్ఞాతుం లోకపితామహః ॥ ౫౨ ॥ నిమిలితార్థం యనో యయోజా
 ల్మౌళమాగ్నోగ్నిశ్రీరంగాయనో తమమన్యక్తతస్యభూభ్యః ॥ ౫౩ ॥ జ్ఞాత్వాచతుర్ముఖో బ్ర
 హ్మయోగయగోమమోహవేత్ ॥ యజ్ఞేనాశ్వాస్యన జ్ఞావాక్సహతేవేః పితామహః ॥ ౫౪ ॥ శ్రీ
 రంగమగమధామయత్ర దేశేశ్రియః పతిః ॥ దేవదేవేం ప్రసహితం దృష్ట్వా దేవం పితామహః ॥ ౫౫ ॥
 కృతాంజలిపుటందీనమదమాహవార్దనః ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ బ్రహ్మచారివసన్ స్థితతస్యం
 మావిష్మిసిధాః ॥ ౫౬ ॥ మయాసంకల్పితం పూర్వం పురాణాధికమిష్యమిష్యమర్చితోహమధు
 నాశ్రీరంగేధామ్నిమానః ॥ ౫౭ ॥ ఆయోధ్యాంగం తుమిచ్చామిరఘుభిః పరిపాలితాం ॥ తేహం
 తత్రార్చయన్మౌతిచతుర్ముగచక్షువయమ్ ॥ ౫౮ ॥ తతః పరం ప్రయాసామిమికావేరీంచోళరక్ష
 తామ్ ॥ చంద్రపుష్కరిణీతీరే బయిష్టే హంచతుర్ముఖః ॥ ౫౯ ॥ సప్తమన్వంతరస్థితాహం ది

[illegible]

అత్మార్థురాజ్ఞోరంగవిను ప్రాప్తిర్వాను . వ ప్రమాద్యానుః. * * *

శ్రీమహేశ్వరః॥ అత్మావిమలచంద్రోరంగమిత్వాగ్నిశ్చిరసాదదత్వాప్రత్యక్షతఃపారదత్తై
 ౩౩౦ యోగ్యాను విశత్వదీప్తమ్. ౩౩౦ త్త్యుత్తరద్వాపాప్యకోశాగ్నిశ్చిరలోచనే॥ సరయాస్త్రును
 నాయాప్యమధ్యేదేశేనమేశుః॥ ౩౩౦ ఆయోగ్యభిముఖుఃరంగప్రసహ్యయధావిది । అలంచ
 కారచాగ్నిశ్చిరప్రభామఃటకగోపత్తేః॥ ౩౩౦ బాగ్నిశ్చిరపిరాయుష్షమర్చ్యకైఃపంచాక్షైః అ
 ప్యైశ్చదేవత్యజ్ఞైకరోదావృతస్త్వచ ర. సుకార్యసిష్టస్త్వితదాబాజాలేః కాశ్యవస్యస| వా

మ దేవస్యచావనఃప్రచక్రేయోహితి॥ ౩౩౦ తిక్తాప్యైర్మిత్తికాశ్చాన్యైకర్మభిశ్చాస్త్రైహ
 దితైః॥ ౩౩౦ సస్త్వమతేసిశ్చాపాబాదేవముపాచరత్॥ ౩౩౦ ఘాల్లనేమూసిదేవస్యసక్షత్రేభగదైవ

తేః॥ ఉత్సవావభ్యభంచక్రేచుక్రేపాత్తైర్వమనితః॥ ౩౩౦ తస్యంశ్చైవిభూపాల్వైశ్చతుర్ముగచ
 తుషయం అర్చితోభగవాన్రగ్నిభక్తిశ్రద్ధాపురస్కర ॥ ౩౩౦ త్రేతాయుగేపంచమేతురాబాదశర
 ధోస్యః॥ ౩౩౦ బ్రాహ్మరమశ్యమేధేయమృచనముపచక్రమే॥ ౩౩౦ త్రనశ్చేవసమాయాతాఃపృథివ్యాం

రంగవిచారః ప్రాప్తే ధర్మస్థైర్యతపశ్చర్యాది.

యోగుః శీతః । చాశేషుధర్మవశ్యేణివిఖ్యాత్యోదర్యేవత్సరి ॥ ౧ ॥ ఐత్యోకేణసమహూనోయ
జారంమునివత్తమ । అయోధ్యామాగత్యోశ్చైరరంగంవశ్యసితం ॥ ౧౦ ॥ త్రైపుజావిధా
ననివర్త్యకేవైవాక్యైర్నారసంపదః । ౨ ॥ శూజనమృద్ధింపద్ధిష్టాబుధిమథాకరోత్ ॥ ౧౧ ॥ ఇత్యో
కుటారపస్తవ్యైలబ్ధ్యాశ్శీలగముత్తమం । త్రైపుభావాదియం తహంవిభూతిర్నిస్తా తాభు
వి ॥ ౧౩ ॥ అహంధాతవస్తవ్యైరహుజాశ్శీరంగముత్తమం । అసాధాణమసాధ్యకంధవేన్ద్ర
గానసరగం ॥ ౧౪ ॥ ఇతినిశ్చయజ్ఞాంతేన్ద్రదేశంపున ॥ ౧౫ ॥ చంద్రపుమగ్నిశతిశేతవస్తపు
మునాక్షచత్ ॥ ౧౬ ॥ త్రైపుత్యానునయోద్భవ్యతంస్త్వపంచునివత్తమ ఇనమూచురమూచాగ
స్తవకృతనిశ్చయం ॥ ౧౭ ॥ మునయః కిమరంత్యంమహారాజతపస్తవ్యసిసు ప్రతానచపశ్చా
మితేకించినగ్నిమపివాంశీతం ॥ ౧౮ ॥ రాజా శ్రీమద్రంగంమహద్ధామస్త్వయం కంశ్చయః ప
తేః । అనేతుమహమిచ్చాపుత్యైనకర్మణా ॥ ౧౯ ॥ యథాబ్రహ్మయథేత్యోకు స్తథాలోక
హితాయనే । యతిప్యేనాంమహాగభవద్భిశ్చనుమన్వితాం ॥ ౧౯ ॥ మనయః । అలంతేతప
సా రాజాసిద్ధిరుష్టాంచచింతయ । ఉచ్యతాపనయాపపురావృత్తమిదంశ్చ ॥ ౨౦ ॥ ఇతో
పశ్యోశ్చమాత్రైమాగశ్చేవమహీనతే । యువ్యత్పురాతనపురవిన్యతేస్థశేషితా ॥ ౨ ॥ య

శ్రవణార్థమహాదేః క్రుద్ధో యుష్మత్పురాతనం | భస్మావశేషమకర్షోద్భవమివచక్షు
 మా || ౨౦ || తదుత్తరేణవిదితస్సత్యసంక్షేపిసంజయా | హింసాకేసిహదాల్పస్యాశ్రమఃపాప
 నాశనః || ౨౩ || పులస్త్యశిష్యస్యమునేపుణ్యశీలస్యభూమిపత్రప్రచాశీమహివయంకదాచితాన్
 శరణాంతరే || ౨౪ || లతఉత్తరఃపశ్చాత్సర్వవసమిలితుతం | తత్రవ్యాఘోసురంహర్తాభగవా
 న్నూతభావనః || ౨౫ || నర్త్యపరిపృతోదేవేర్దాల్పస్యాశ్రమమాగమత్ | దాల్పేనాభ్యర్చిత
 స్తత్రసమ్యగర్థ్యపురస్కృతం || ౨౬ || ఆస్మాభిశ్చతతోదేవోభక్త్యానూకైశ్చవేషకేః | అభ్యర్చి
 తస్తథాస్మాభిఃదాల్పే చమనీపతే || ౨౭ || నిత్యవాసంకురుష్వాత్రైత్యాద్యరేణపునఃపునః |
 ఉవాచప్రియమాణేఃపచసేనజనార్దనః || ౨౮ || శ్రీభగవాన్ || అచిక్షేవకాలేనభవతా | హితకా
 న్యాయా | అగమిష్యతికావేర్యాంచంద్రపుష్కరిణీతటం || ౨౯ || రావణేనిహతేపాపేషయా
 భువనావిణా | విభిషణాపదేశేనశ్రీరంగంధావమామకం || ౩౦ || చంద్రపుష్కరిణీతీరేనహమ్యాజా
 యాస్తునేకతే | అనంతపీఠేక్రీరంగయాయంత్రక్ష్యధఃసూచిరం || ౩౧ || మునయః | ఇత్యుక్త్యాప్ర
 యయాదేహోదేవేరనుగతోహరిః | అస్మాభిరరునుమాతశ్చ యావనాదిత్యమండలం || ౩౨ || తస్మా
 శ్చగ్నితివృత్తాశ్చప్రప్త్యాస్మాంజగతాంసురుః | ఇదహమామహాతేజాఆదిత్యోభగవాన్సృష్టః ||
 ౩౩ || అధిత్యః | ఆరాధితోమంథూపుర్యోబ్రహ్మగోకజగత్పతిః || శ్రీరంగశాయాయోదేవోమ

యాచాధరితః పదాః ॥ ౩౮ ॥ ముక్తశబ్దః పుత్రపత్నీర్విత్త్యుకూలాఽన్యతాంభవాత్ । తదానీమ
 బ్రహ్మణః ప్రసన్నోర్నరంజరాత్స్వయం ॥ ౩౯ ॥ అయోఽన్యమంభస్వశ్చైకావేర్యాంచది
 వాకః । అన్యితోహంభవిష్యామిపక్షేనేగ్ధేనముక్తేః ॥ ౪౦ ॥ కలతౌతౌచాభూయిషేగతిశూ
 క్యమౌదేహీషు । గులభోహం గమిష్యామిచక్లేపాఽఽహితకాన్యశూ ॥ ౪౧ ॥ యనాతుబహుభిః
 పామేర్నాస్తికైశ్చాన్యేనంవృతః । తదాతుమర్లగోహం న్యాంకలీకాచేతుకాన్యమే ॥ ౪౨ ॥ అని
 త్యైః । ఇతమాహుఃః ప్రీతః పరమంరంజకేతనః । తస్మాచ్ఛేయోఽఽధీగ్ధే ॥ కావేగ్ధేయతా
 మితి ॥ ౪౩ ॥ ఇత్త్వాకాశ్చాహీషాశ్చమమప్రీతికరాశ్చతైః । ధర్మవర్తనమూదిశ్యధుః । చమేన్య
 తిరంగరాట్ ॥ ౪౪ ॥ ముచయః । ఇత్త్యాదివ్యవచన్యైర్వావివృత్యాన్యైః । యన్యచ । తదాప్రభృతి
 వాసోద్రాగ్యసోత్సాహోసాభిరేవచ ॥ ౪౫ ॥ హతోదాశరధిరామోహవహనివృత్తినిర్భయాన్
 భవిష్యామోవయంరాజన్మసంశయః ॥ ౪౬ ॥ రంగంవిహసమాదాయరాక్షసేంద్రోవిభీషణః । ఆ
 గమిష్యతిరాజేన్ద్రసత్యమస్మాభిరితం ॥ ౪౭ ॥ సత్యం । చ్చమహుభూషోరాజ్యేన్ద్రేనాల
 యః । తుధ్యం । వేదయిష్యామోరాక్షసేన్ద్రేనమాగతైః ॥ ౪౮ ॥ దుఃప్రశ్నైర్మోమునిభిరాజాధ
 ర్యవర్తనైర్మహమునే । గావేర్యాన్మీరేపీన్ద్రాంపురీనినుభాంయయా ॥ ౪౯ ॥ అథకాలేనమహ
 తారామహుః । పేణభూషతిః । హతోవిభీషణప్తే । వలంకారాజ్యేభిషేచతః ॥ అయోధ్యాధిపతిరా

యజ్ఞేశాంశనముచ్చయః॥ అత్మానయమృతే భేహయమేర్షణా॥ భర్తానర్మానమా
 హాలోయజ్ఞార్థయజ్ఞమూర్తినోదరః॥ రావణః॥ అయోధ్యామగమ తస్యగరింకీర్తివద్ధిం॥
 పుత్రమాత్రేయజ్ఞేతుగామమామంత్యసర్వరః॥ చిరవదిశ్యసర్వరాజ్యమేవాధ్యజ
 తే॥ ౨౭॥ సత్కృతసర్వరమృతైర్విప్రప్రశ్నమహత్త్వా॥ ౨౮॥ చ్ఛిమశ్చవృద్ధాంసగంపద
 హాపతిః॥ ౨౯॥ విభీషణస్యసమై నయాతిధ్యంసగుణాత్తరం॥ దేవస్వాత్సవసామగ్నింపూజా

—[*] శ్రీరంగవిమానస్యకావేణిప్రాప్తిః—

కరణానిచ॥ ౩౦॥ శిల్పినశ్చాస్త్రనిపుణాబ్రాహ్మణాశ్చ తపస్వివః॥ సర్వంసముదితంకృత్యాశం
 ద్రంప్రత్యపాదయత్॥ ౩౧॥ అధమచరితామానేకసంలేదగుణాన్వితే॥ ప్రాజాపత్యేచనత్
 భద్రాధ్యాంమందవానరే॥ ౩౨॥ ఉపఃకాలేశుభలక్ష్మీగామేణాక్షిప్తకర్మణా॥ ఇత్యైకకూటాం
 పథనమాత్మనోభ్యదికంతదా॥ ౩౩॥ శ్రీమద్రంగంమహాద్వావనద్విజానపరిచ్ఛిన్నమ్॥ పదతం
 తునేంద్రాయపియాపియకారిణే॥ ౩౪॥ విక్రమణాపిరాజాయంత్రణిపల్యమహత్త్వనే॥ శి
 ప్యథాయతథామనద్విజైస్సహంతునైః॥ ౩౫॥ లంకాతుభిముఖమారంప్రయయాప్తిరతా
 ౩॥ సభామధ్యంగతేనుత్యేచంద్రపుష్కరిణితతే॥ ౩౬॥ అనంతి కేళిరంగంసాపయామా
 గతునః॥ అయోలోధర్మవర్మాచత్రాహృదేన్మకుటాసహ॥ ౩౭॥ రాజ్ఞాచమునిశ్చేష్టవ

[illegible]

—*) အသံသရာဝိသုဒ္ဓိ (၁) -

[illegible]

ద్భవః॥ స. ర. మ. కే. ల. కాం. కి. స. మ. త్యా. స. రా. త్క. స. ॥ ౨ ॥ ఇత్యోత్సవోపభవతీతాన్సహరాజావిభీ
 మామ్॥ స. క్షే. త్యక్త. స. భా. ద. క్రే. ప. వ్య. స. ప్యో. న్య. ద. వి. కి. మ్॥ ౧ ॥ విష్ణోర్విభీషణార జావిభిశ్శేష్. ద్భ
 సు. ప. ర. చ. భిః॥ ఉ. త్య. వ. వి. కి. వ. చ్చ. క్రే. ప. స. రా. త్క. స. ర్వి. నా॥ ౨ ॥ అ. ల్యో. ప. త్యా. స. వే. ది. క. వే. వ్య. ర. వి. ర్వి. భీ
 ౩ ॥ స్యా. ద్భ. స. భి. స. భా. అ. లం. కా. త్క. స. ప్యో. క్షే. ప. ర. కి. క్ష. ర. ॥ ౧ ॥ వి. భి. ప. నా. శ్శే. సు. ప్రి. త. ప్య. తా. న్. ద్భ
 ర్వి. ర్వి. నా॥ అ. ప్స. తా. లా. ప్స. వి. వి. ధాః. ప. ల. శా. ల. శ్చ. భూ. ప. తి. ॥ ౧౦ ॥ ఉ. త్య. వా. ర. స. మ. తా. నా. ల. క్రే. క్షే
 స. భా. ప్స. సా. ము. నే. చ. ప్ర. పు. ప. రి. ణీ. తి. శే. పు. న్నా. గ. ర. రు. శో. భి. తే॥ ౧ ॥ మ. ల. పే. యో. ని. ప. వ. న్య. ప్ర
 ప్స. త్యో. ద్భ. స. త్యో. త్య. వః॥ స. వా. స. మ. త్య. వ. ర. క్ష. త్యా. రా. కా. యా. స. స. మే. స. వి॥ ౩ ॥ చ. క్రే. కే. ప. త్య. క్ష. న్న
 వ. వి. ము. క్ష. త్యా. వి. మ. త్య. రా॥ త. ప్ర. త్యా. న్యా. వ్య. నా. స్య. క్షే. ర్వి. తా. క్ష. స. ర్వి. నా॥ ౧౦ ॥ అ. ప్స. సా. త్య
 శ్రీభగవద్గీతావిభవసాంత్వం.

రాసాగ్నిఃకాశీకాబిస్తేజేవచః | అథకమాసాపిస్తే సత్యతర్పితోధర్మపర్మదాగః | తైత్తిరీయో
జయాయుర్వైద్యతశ్చేనాక్షిచేన్ద్రః | ధర్మశాస్త్రమాయగ్రత్యైతత్త్యాక్రబాహ్వదాస్యోష్ణకా
శావిమానస్త్వదాదాశుంశిరసారాక్షస్సన్దయమ్ | వాశిశ్రంగముక్షతృకమపిసర్వప్రయ
త్నత్ | ౭ || నిష్కృయత్సత్యోరాజానిపసాగసుదుఃఖతః | తివశ్రుపూర్వవదసంపతితః | పాద
మూలయోగః | ౮ || ఉత్తిహోతిష్టస్త్వోవిద్విజ్ఞానాహవావిధ్యేనాం || శ్రీభగవాన్ అయంనోహోహోశే

పాదరీతస్య హ్యక్షయోఽచంద్రపుష్కరిణీచేయంపాదనీశ్రమనాశినీ|అయంచభిక్షమాశా
 రాశాథర్మపర్యాగదామయి||౨||ఇమేచమునయఃపుణ్యావసంత్యత్రవికల్పహః|అత్యైవసమ
 మిచ్ఛామిలంకాంగచ్ఛవిభివణ||౨౧||పురాపృతమిదంచాత్రశ్రోతుమహాసిరాక్షస|వింధ్య
 రంపాదేమహానద్యస్సర్వాస్సమృద్ధితాపరాః||౨౨||తతాజగామగంధర్వోవిశ్వానునిర్మిత
 తః|నప్రణామాంజలికృత్వాదక్షిణాంశిశమాసిత్||౨౩||తతోవివాదస్యంభూతోపదీనాః|త
 త్రరాక్షస|మమప్రణామమ్|శోష్యమైః|మితీవేమిధః||౨౪||సముద్రంజక్షిణాంగత్యానగంధ
 ర్వపతి|ప్రభో|ప్రాబోధయత్పద్మపాదంహస్తేమాసిగంధతః||౨౫||అవేషమాత్మకేహ్య

[illegible]

సాత్తోషయశకాసబ్రహ్మగ్రాం రాక్షసేశ్వర॥ ౩౧॥ గంగాధిక్యమప్యంఘీచిరకాలం నిర్విరా॥ త
 వ్యవరంధదాబ్రహ్మగంగాసామ్యం మహానే॥ ౩౨॥ ఆధిక్యంచమయాధాతులనశ్యంతేథ

—[*] శ్రీరంగానుగ్రహతా వేర్యాగంగాక్షయాధిక్యమ్ [*]—

రంగసోబ్రవీత్ | సారక్షేత్రేతుకావేర్యాంసంస్థాప్తప్రతిమాంమమ॥ ౩౩॥ చిరమా రాధయామాసవ
 రోదతస్తదామయా | నాస్తుత్వాప్రణిపత్యాహాకావేరిమాంసరిహరా॥ ౩౪॥ దేవత్యదంష్ట్ర
 సంబంధాన్దంగామత్యోతిచ్య॥ గంగానామ్యంమమలబ్ధమాధిక్యంనకదాచన॥ ౩౫॥ తస్మైవ
 రమదాతత్రకావేర్యే'మలేక్షణః | నత్ప్రబంధౌద్భవంతస్యమహాశ్యంకేననాద్యతే॥ ౩౬॥
 తవాపిమత్యైనాధేనగంగామూహ్యదికాధవ | త్సంబంధాయతేదేవీన్ద్యధ్యేధామమామ
 కమ్॥ ౩౭॥ అగమిష్యతిరంగాఖ్యంతేత్రివిత్యంవసామ్యహమ్ | గంగాయాశ్చదికాభాయానిత్య
 యోగాన్మయాచన॥ ౩౮॥ ప్రతిజ్ఞాతమయాపూర్వమిత్యంరాక్షసపుంగవ | తవాభిముఖమేవా
 త్రైమ్యున్మేనావిభీషణ॥ ౩౯॥ గచ్ఛల సామయాదత్తాభుంక్త్వా జ్యమకంటకమ్॥ శ్రీరుద్రః॥
 ఇశ్యక్తోదేవదేవేన రంధ్రామ్నావిభీషణః॥ ౪౦॥ వాచయోఃప్రణిహత్యాప్రాంజలిః ప్రశ్ర

౪౪

—[*] విభిషణౌతథగత్యాదప్రపవతసమ్॥ [*]—

యోగ్యతావిభీషణః | యద్యయన్యనామస్తేదే-దేవజగత్పతేర | అనమతైరివవత్సాన్

ముంతానానుత్తమము ॥ భీష్మవాక్ ॥ కర్మ సూత్రానుచర్యమాన్ పీతాశ్వాశ్చ
 నామయూరతావిభాత తస్మేహంకరిష్యామిహితాహితమ్ ॥ త్వమాసహనవస్తవ్యంమను
 శ్చైవ రాక్షసేశ్వర ॥ ౪౩ ॥ తవనత్తంహిరామేణాలంకారాజ్యః విభిషణ ॥ ఆయుశ్చవరమంద తమై
 శ్వర్వమతులంభ వి ॥ ౪౪ ॥ అననానేన్యకల్పశ్యమహాసహావిభిషణ ॥ ఉపేవ్యసి బ్రహ్మలోకంపున
 లకాంతాంసమేవ్యసి ॥ ౪౫ ॥ ద్విపరారాగావనానేత్యంమయాపహావిభిషణ ॥ వ్రహ్మస్యసి పరం లోకం
 సర్వప్రళయచఙ్కతమ్ ॥ ౪౬ ॥ విభిషణ ॥ ఆయుర్యాభ్యో మేశ్వర్యమన్యత్త్వ చమేప్రభో ॥ ౪౭ ॥
 రామేణాదేవేముక్తిస్సంప్రాధికాతామయా ॥ ౪౮ ॥ త్వంరంగధామైతన్ తమేవదయాశునా
 ముచ్యేయంకథమేతస్మాన్సారాత్త్వరన్యమే ॥ ౪౯ ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ పాలయతోమమైవాజ్ఞా

—[*] భగవత్సాంత్వితివిభిషణస్య లంకాగమనం. [*]—

మృషయశ్చముముక్షవః ॥ భోగానీశశ్చ పురుషాభాగినోయేనురానురాః ॥ ౪౯ ॥ యజ్ఞేనతపసా
 దాతైరనేశ్వశ్చ శుభకర్మభిః ॥ ప్రీతింమమైవకుర్వతిమనాజ్ఞానశిపాలకాః ॥ ౫౦ ॥ రాజ్యంకురువ్య
 భర్తృణామద్ధత్తంరాక్షసేశ్వర ॥ మాధవాన్మాత్వగీరూచ్చదేశమేవంప్రజఃతువే ॥ ౫౧ ॥ మామై
 వానుస్మరవదాత్మామహంవంస్యరామచ ॥ ఉపాయనుషన్దస్సర్వహన్యమపిమేశ్యణా ॥ ౫౨ ॥ స
 ర్వకర్మాణిసంత్యజ్యగర్వకర్మస్థలూప ॥ శరణామాంప్రపన్యసర్వబంధవిముక్తయోగి ॥ ౫౩ ॥ శ్రీరు

౧౫॥ ఇత్యుక్తం॥ కనాథః సలంకానాథో విరదః॥ ప్రణమ్యం దేవంబహుశః॥ ప్రయయాస్యాపు
 రీంతదా॥ గిరః॥ గతే విష్వతే రాజాభ్యర్చ్య రాశ్మీరగంధామనారవి॥ కల్పంతపాయినంభూతం
 వ్యయత్రవే॥ ౧౫॥ తదా ప్రభృతికార్యైః శ్రీరంగంధామనారవి॥ కల్పంతపాయినంభూతం
 కిరదృశ్యతే ద్వాపిమానవే॥ ౧౬॥ ఇతి శ్రీమ
 రంగమాహాత్మ్యే విభిషణానుగ్రహణానామ నవమోధ్యాయః॥

[—]
* * *
* [—] *

శ్రీమహేశ్వరః శ్రీగంగానదీనానందో యోజనద్వయే తే త్రేనివసతాంపుంసాం
సాశకం నైవవిష్టచేః శ్రీరంగయాత్రాశ్రీరంగశాయియాసాచేవనారదః శ్రీరంగయాత్రాశ్రీ
శ్రీరంగదర్శనంచేవనారదః శ్రీత్యాదయశ్శవసమకింపునః చంద్రిపుష్కరిణీ
యత్రీరగనీపాపవాశినీ ॥ ౩ ॥ తత్రీన్నానమమ్యనాం సర్వారిష్టవివాశనం పురాకాశ్యవళా
పేనని ప్తజన్మకృతోవిధుః ॥ ౪ ॥ తత్సేవయామహాతేజఃప్రత్యవద్యతనారిదః సుజాతశ్యమగంధ
శ్చపుష్పాగ్రసత్తీతిష్ఠః ॥ ౫ ॥ పురాచంద్రిమసానాజ్ఞాపరీషాఙ్మవివర్ణితః ॥ తంద్వప్త్యముచ్య
తేసాపేన్మప్త్యలక్ష్మీమవాప్నుమాత్ ॥ ౬ ॥ జ్ఞానవాక్స్వాత్రమాశ్రిమ్యతస్మాత్తత్తభివాద
యేత్ ॥ తస్మాదుమామోక్తంచందానం జపోపనామస్తూర్పచ ॥ ౭ ॥ పితౄణాం పండదానం

చనుమరకుయమచ్యతే! పారాశర్యోనునాతేజా సత్యా క్ష్యగువిస తమ॥ రాపుషగరఃపుషగ-
రాతశ్చక్రుముఃకాలపవచ॥ శ్రీవిష్ణుపారదాశ్చ్యతే! శ్రీరంగరక్షంతిసర్వదా॥ వాసుదేవేవిదేవ
సతత్య గావపృశస్వతే! గణాధంపవశ్యపాన్వతా చమ్యయధావిధా॥ సంకయత్యావా
రర

మానేవలయును మేతదురాహారేతి । అశ్వేషజరాధారశంఖచక్రిగదాధర ॥ ౧ ॥ అనుష్ఠాంధేహీ
 మేదేవయువ్య వీరనిమేవజ్ఞోగ్గీర్వాః । ఇన్ద్రవ్యక్త్యమూలములేణసూక్ష్మేపురుషస్యవా ॥ ౨ ॥
 సాన్విత్యాపంతాదోదేవంవాసుదేవేతిగామః । ఋషిచంద్రునసందేహం గణరాధంతర్థేనచ
 ౧౩ ॥ ద్యాన్యశ్చక్తిహోదానంవర్తపాపానతయే । తిలదానంవిశేషేణతస్మిదేశేదేశ్యశస్యశ్శే
 ౧౪ ॥ తల్యోగ్నానంచదానంచపర్వపాపానోదనం । పురుషాతస్యతీరస్వబిల్వశీరామహుశః
 ౧౫ ॥ కృతాపరాధోదేవ్యపురావేగోనిగ్ధనే । ఉకవాక్తితచ్ఛాసౌజ్యేతతతేపేమహతః
 ౧౬ ॥ బింబృపాపితస్తల్యోగ్గీర్వాంచన్యగ్గీత్ । తల్యోగ్గీర్వాసౌజ్యేయోదేవతాచక్రినిల్వ
 చుం ॥ ౧౭ ॥ శ్రీనివాసేతిదేవస్యతల్యోగ్గీశ్వరతే । కుయదోగణరాధశ్చతస్యతీరస్వశ్శుభః ॥ ౧౮ ॥
 ౧౯ ॥ తత్కారపిజతంజ్ఞేయంమిరణ్యంచవివతః । అనన్యమచూరాన్యపురుషతేకన్యకేశవః
 ౨౦ ॥ అనచ్ఛాస్త్రాణ్యహంప్రార్థయాజ్ఞయాపరమేష్టిః । అశ్వేయ్యాంబశీరస్యస్వంబు వివతః

మామః॥ ౨౦॥ అనచ్ఛాన్యహంస్యామాజ్ఞయాపరమేష్ఠిః॥ అతపంత్రచ్ఛాన్యత్రైత
 పఃప మదుశ్చరం॥ ౨౧॥ అహిర్భుధ్వయుషి స్త్రైదేవతాహహేశ్వరమ్మః॥ సునందోగణరాధ
 శ్చవాసుదేవస్యగామ్యతః॥ ౨౨॥ ప్రదేయంత్రైవహ్యచ్యుతఃప్రియతామితి॥ భక్త్యాప
 రగచారానఖలానహతేత్రదైహరిః॥ ౨౩॥ తత్రస్నానంచదానంచహ్యచ్చదోహాపనోదనం॥ తతో
 దక్షిణతోవృక్షస్తిష్ఠత్యశ్వతఃచ్ఛితిః॥ ౨౪॥ త్వారల్యంతనేతేత్రదేవశ్చతక్రతుః ఋషి
 సుశాతమోనామదేవతావలయానః॥ ౨౫॥ అనంతోనామదేవస్యతత్రతీరేప్రస్యతేనందను
 తసత్త్వీరక్షకోగణరాయకః॥ ౨౬॥ వస్త్రదానంవిశేషేణఅచంతప్రియతామితి॥ కన్యాదానం
 ప్రశంసంతిభగవత్ప్రీతయేత్రవే॥ అగమ్యాగమరాత్పవాత్తత్రస్నాన్యావిశుగ్ధ్యితి॥ ౨౭ తతో
 దక్షిణతఃపశ్చాత్పాలాశస్తిష్ఠదుమః॥ గుహూమమసుతస్తత్రప్రపసాశక్తిమాప్తవా॥ ౨౮
 అహిర్భుధ్వగ్భుషి స్త్రైదేవతాపద్మభోగుహః॥ గోవిందేతిహారేర్నామఉక్త్యగణనాయ
 కః॥ ౨౯॥ శాన్త్రదేయావిశేషేణగోవిందఃప్రియతామితి॥ తత్రస్నానంచసదానంచనందనార్థవి
 నాశనం॥ ౩౦॥ ప్రతీచ్ఛ్యాదిశిశున్నానోవిద్యతేపాదపాత్తమః॥ గత్వాతుక్యత్తిశాఃపూర్వంత్ర
 దేవోహుతాశనః॥ ౩౧॥ తద్వోషశాంతయేతేపేతపఃపరమదుశ్చగం॥ ఋషిర్మరీచిస్త్రోక్తోజ్ఞే
 వతాహవ్యవాహః॥ ౩౨॥ శ్రీప్రర్నామదేవస్యసుభద్రాప్రీతరక్షకః॥ ఘృతంప్రదేయంత్రైవ

ప్రేమాభిక్షేపతిస్త్వయము ౩౧ : రదాశక్తితాహ్వానాత్తుతిస్త్వయాశక్తిః । చక్షుశ్చాభిక్షేప
శ్చస్త్వయమిహాప్రమత్యుచ్చితం ౩౨ : బ్రహ్మచర్యస్త్వయమిహాప్రమత్యుచ్చితం । జీవ
నాధస్యహప్రాప్తిరేవామవిష్టప్తమాధనః ౩౩ : చండకపోషణాధికస్త్యుత్తీర్ణస్యరక్షకః । తత్ర
రక్షవాసః ప్రదాతవ్యః । తోయనూయర్థివృద్ధయే ౩౪ : తత్రస్మాత్స్వార్థస్యదేహోదకాచ్ఛీర్ణి
వదాశక్తికరంబుక తత్రకేచ్యుత్కట త్రమోనామనేహతిః ౩౫ : ఇయాజద్యుతస్తత్రవసాశ్చర్య
చ్యుతే । దేవతావత్ప్రయోగశ్చగనుడస్తత్రపాలకః ౩౬ : తత్రప్రేషిష్టంప్రదాతవ్యమన్నమారోగ్య
వృద్ధయే । ప్రతిగహృతాత్వాపాతత్రస్మాత్త్వావిశుద్ధ్యతి ౩౭ : తత్రోక్తత్రరతఃస్వార్థమాప్రు
స్తివ్యతిపాదపః । ఋషిర్యశిష్టస్తతోన్మాదేవతాచదివానరః ౩౮ : వ్యాషక్తేశేతిదేవస్యతత్రచక్రే
ప్రశస్యతే । విక్రేనేనోమహాతేజాస్త్యుత్తీరస్యరక్షకః ౩౯ : భూమిదానంపశ్యంనంజివస్యనా
మూర్జ్యవృద్ధయే । మాతాపితృకృతాత్వాపాతత్రస్మాత్త్వావిశుద్ధ్యతి ౪౦ : సర్వతైవఋ
షి దేవమధదేవంగణాధిపమిబ్రహ్మణంసూర్యుర్యుక్తుంసూర్యువ సవిభిషణమ్ ౪౧ : ఉదకాం
జలిభిస్సమ్యక్మాంచతత్త్వాంచేవతర్పయేత్ । జపహోమార్యుంసంహంసంతేధాభ్యాగ్మృణతర్పణ
మ్ ౪౨ : తత్రత్వానూకేశేకుర్వాతత్ప్రీతిత్యవశిష్టంపశ్యతే । నాచయేద్భ్యాష్ట్రాంస
తత్ర తత్ప్రీత్యాశిషంబుధః ౪౩ : సర్వజైవసకాపేవ్యాశిషింకాచవిశేషతః । నాసకాపేజపే

స్మృత్రసామశాఖానుశ్చితమ్॥౪౬॥ యద్ధిప్రదుష్కృతం చ్యుక్తిచిద్యాపిరం యన్మానసం
 వాచికం వాచ్యమగ్రహిపయసామ్యుతేషశ్చ వేరకన్యేసం మశ్చయచ్చ॥౪౭॥ నారాయణీయశా
 ఖాయా దృష్టేషాం వేదసాన్యమం । ప్రియకృత్సర్వకార్యయా పుంసాపాపనుత్తయే॥
 ౪౮౪౯॥ అష్టతీరసమేకేతామష్టచ్యుక్తోపశోభితామ్॥ జ్ఞప్తాం చ విష్ణునాపుణ్యం చంద్రపుష్కరణీం
 శుభాం॥౪౯౯॥ దృష్టాన్యస్తృప్తాన్యతథాన్నాత్వాపీత్యానం ప్రోక్ష్యవాపునః । కథయిత్వా తథాశ్రు
 త్యాచ్యతే రవ్యక్తిప్తే॥౫౦॥ అన్యత్రాపి ప్రతేకేషు యత్ర కుత్ర జలాశయే । చంద్రపుష్కరణీం
 త్యుత్త్వాన్నాత్వా తేస్యార్థాగచ్ఛేత్ ॥ ౫౧ ॥ ఏతాని చ పఠీరాని న కాపాన ప్రదక్షిణమ్ । స్నా
 త్యాప్రణమ్యురశేన పునాతి శిష్టాదుపమ్॥౫౨॥ ఏకాదశ్యా మహాష్టేష్టవద్వాదశ్యాం స్నాన
 మాచరేత్ ॥ తారయేదాత్తనోవంశాత్సప్తసప్తచ॥౫౩॥ ఏతేషు పిండదానేన గయా శ్రా
 ధేన సమత్వమ్ । అపి గోగ్రాసమాక్రేమోదంతే వితరోదివి॥౫౪॥ ఏతచ్ఛ్రీరంగమాహత్యవ్యం

--[*] శ్రీరంగమాహత్యవ్యఫలశ్చుతిః. [*]--

యోక్తంతకనారద । ఎతావదేష క్తవ్యం శ్రోతవ్యం చ మహామునే॥ ౫౫॥ అవిరాచం త్రభ్యశ్యే

తదాకల్పాంత శేషతః॥౧౬॥ తంత్రయాగః॥౧౭॥ కచ్చిర్వ్యస
 సనిత్యోర్థస్థానం దేహిణావిగత స్తవ॥ కచ్చిద్రాతంతంభగవతోవ్యాప్తం విశ్లేషమునే॥౧౮॥ నాక
 దః॥ సమోన్మతేమహాదేవ త్పుత్యోస్థి నాం ప్రతం॥ సర్వజ్ఞ స్వందయాశుశ్చ తస్మాదంతర్వ
 రూ సూదితమ్॥౧౯॥ శుతమేతదశేషేణ బుధైకాగ్రేణచేతసా॥ శ్రోతవ్యం నాస్యద స్తీహనును
 భ్యం చ మోసము॥౨౦॥ శ్రీమహేశ్వరః॥ యంత్రద్రం గమాహ త్యంతైష వేషభిధాన్యతీనవిషు
 ప్రియశిష్యాహుస్సర్వకామఫలప్రసమ్॥౨౧॥ యంత్రీకర్తయేన్నశ్యంకః పర్వణివర్వణే॥ అ
 ప్సార్యామస్య యజ్ఞస్థఫలమాప్నోతి పుష్కలమ్॥౨౨॥ మత్స్యః ధావికేషేణ సన్నిధౌ వామురద్వి
 మః॥ ఔషణానాం నమాజేవాకీర్తయిత్వా సుభిధ వేత్॥౨౩॥ వాస్తికాయసన క్తవ్యం నాభాగవ
 తసన్నిధౌ చ శుశ్రూష వేవాక్యం చ సాంయోభ్యనూయతి॥ సచశూద్రాయువ క్తవ్యం య
 శేన్దనధంకాంతయతా॥౨౪॥ నాలనాయ పసాదాయ నానూయవిశేపతః॥ సవ క్తవ్యం సవ
 క్తవ్యం సవ క్తవ్యం మహామునే॥౨౫॥ శ్రోతవ్య తున్విజ శేష్టాద్విష్ణుధర్మాద్విష్ణువశ్చిత్తః॥ జితేంద్రి
 యాజ్ఞాక్రోధాన్నిప్సృహన్నిరుపదగ్నివాత్॥౨౬॥ శురీత్వాతద్రంగమాహ త్స్యం లిష్ణుభక్తావిమ
 త్సరః॥ జిత్యాక్రోధం చ కామం చ ప్షుమాప్నోతి శాశ్వతమ్॥౨౭॥ పరబ్రహ్మం స్థావిహృవి
 ముమామగ్నిశీర్ష వేత్॥ క్షత్రియోలంభ తేరాజ్యం చైశ్వర్యం సమం పదః॥౨౮॥ శూద్రోపి భగవదభ్య

కింపాధక్ష్మిజయాయాధిగతిః సత్త్వవింతి తత్త్వమితి ॥ ౧౩ ॥ శ్లో ౧౩ ॥
 భూభిభ్రాస గమానాత్మ్యము తమమ్ । న త్యాభాశుభేయాతితద్వీహః పరచంచమమ్ ॥ ౧౪ ॥
 ఇతిశ్రీమద్విష్ణుసత్త్వరాజే శ్రీమత్కేశ్వర రససంవాదే శ్రీరంగమహాశ్లోకసవరీద్రభా
 ణ్డవనరసంవాదమోక్షమోక్షాధ్యాయః ॥ ౧౫ ॥

సవనశ్లోకము ॥ ౧౫ ॥
 మేమంగళాపకే । తాత్రశ్రీరంగమానాత్మ్యప్రభావరంగశాయినివిష్టప్రికూప్తధాన్య
 తే । త్రవానస్యకేధానమ్ ॥ ౧౬ ॥ రంగనమ్మత్తర్వాభావంశ్చిత్తద్వాపివాస్తిమే । అతఃప్రవీ
 లోకేశదానేమయిక్షపావిధే ॥ ౧౭ ॥ యోనన । ద్వివృద్ధిశ్చీర చాయుర్ శేషిపానిశేయసం
 చజాయేతితానగళాపకే ॥ ౧౮ ॥ బ్రహ్మ । పాధుప్రవృత్త్యర్థరూపుత్రలోకానుగ్రహకామ్య
 యామాప్రియాయాంబామత్యరజ్జ్వభివర్ధన ॥ ౧౯ ॥ అథ స్వసంసానధానేనశ్చబుక్త్యంధం
 సనాతనమ్ ॥ ౨౦ ॥ ధర్మోపగర్హివర్ధిన్నానాధ్యాయైకే । పథమసాధనమ్ ॥ ౨౧ ॥ రహస్యంధరగ్ధర్మేత్యధాభ్యా
 తంపూర్వమాశ్మ ॥ ౨౨ ॥ ఇదానీమనానాధ్యాయైకే । త్వాత్మోపదామితత్ ॥ ౨౩ ॥ ఉక్తంహిసహజ్ఞా
 మధ్యేచంద్రపుష్కరిణీతలే । సర్వలోకాన్మంగళతిరంగనద్వాపివిప్రతమ్ ॥ ౨౪ ॥ తాదృశరంగ
 సమమసూరాసురసమావృతమ్ ॥ ౨౫ ॥ ప్రజాక్షిణ్దకృత్యంశరాగతిమనాపుయూత్ ॥ ౨౬ ॥ అగ్నిస్థోమన

౧. ప్రాణవాజులయొక్క బుద్ధిచేయకల తన్నమాప్నోతిరంగసద్భ్రష్టప్రక్షిణాత్ ॥౨॥ యస్యశ్రీరంగ
 సదనేనర్వదేవగదాశ్రయే॥ప్రక్షిణానుతిర్జాతాప్రసన్నాసర్వదేవతా॥ ౧౦॥ అనేనవీకామా
 యువ్యంరాజ్యబుద్ధీర్నరగతామిపుత్రపాత్రలాభశ్చజామతేవాత్రసంశయః॥౧౧॥ సత్యంస
 త్యంపునస్సత్యముద్ధృతిస్య సజముద్యతే॥ ప్రక్షిణాప్నోధర్మవాస్తిశ్రీరంగశామనః॥౧౨॥
 యశ్చ ౧౧ధాభక్తివ యుక్తోంగభామప్రక్షుణ్ణకరోతిసతతంప్రజ్ఞాం సతువారాయనమ్॥౧౩॥
 తః॥౧౩॥ ౧౧గ్రాకాలేవిభాగోస్తి రంగభామప్రక్షుణ్ణజేవతస్యచుత్రమాహత్యైగ్గింసశక్యంనైతు
 మయ ॥౧౪॥ యమశ్చక్రికరవాక్ప్రాసా రంగక్షేత్రప్రభావవిత్ శృణుశ్చంకింకరాన్సర్వే రహ
 స్య మమభాషితమ్ ॥౧౫॥ యశ్చక్రికరంగనకనేప్రక్షణవరోసరః తస్యక్తా రాంచన ర్మమాకు
 రుదర్శంప్రణతంసదా ॥౧౬॥ ఇతిమాత్మైర్నవిత్పుత్రయమోవదతినిత్యశః॥౧౭॥ హంస ర్మమాకు
 శ్చబుషయఃపితరస్సదా ॥౧౮॥ సవచ్చతేభాచాన్యేనిత్యంద్వారసంఖ్యయా॥ప్రక్షిణంరంగభా
 మ్నాఃకుర్వంతిశ్రద్ధయామతాః॥౧౯॥ బ్రహ్మహత్యోబూతా త్యాస్త్రీహత్యానిరతోపివా
 ప్రక్షిణాద్రంగభామస్సర్వశుద్ధిమవాప్నుయాత్ ॥౨౦॥ ఇనమేవపురాలక్ష్మీఃశ్చపాసంతుష్ట
 మాససాదికాంతవమవీజేవంప్రచ్ఛబుధీశ్చరం ॥౨౧॥ దేవదేవభవాంభోభామ గ్నావాక్షిణ
 తేజసామ్॥కథంవాదరమఃపాప్తికధరోధరోధ్మహాక్షుదోభావత్ ॥౨౨॥ యోగిస్తా నీలఘుతరఃఫల

ప్రాప్తిర్మహాయనీ । దాప్యకంధర్మమాచక్ష్యమాచూరణసహత్ ॥ ౨౨ ॥ ఇతివిజ్ఞాపితోజ్ఞా
 వాప్రత్యువాచజగత్ప్రభుః ॥ శ్రీభగవాన్ ॥ శృణు దేవిప్రజాత్యంబుగహస్యంధర్మము త్తమమ్ ॥
 ౨౩ ॥ యేనసంసారమున్నపి మయోక్తేనమిందతే । మమప్రేరంగైరయోవర్తతేకిలనుందరీ ॥
 ౨౪ ॥ తద్ద్యసనమస్కారప్రసక్షీణవిధి స్తదాదర్శే శ్రేష్ఠీర్మర్తామమపాయుజ్యమాపు
 యుః ॥ ౨౫ ॥ సశైశ్వరంగశేహస్వప్రజక్షీణవిధిర్మహాత్మయేచప్రవర్తితోధర్మపూర్వస్మిన్జన్మ
 సప్తకే ॥ ౨౬ ॥ మయియన్యస్థిరాభక్తిస్సర్వల్లభతేశుచోభక్తికథామేథోయోమమథామ
 ప్రసక్షీణమ్ ॥ ౨౭ ॥ పదేపదాంతరంగత్యాకరేచలవర్జనం వాచాగ్రోత్తమనోధానంచతు
 రంగప్రజక్షీణమ్ । అస్మిన్నప్రసవానాభీరపూర్ణగుటాలోగాఢోర్ధ్వచోతీశనైర్వ్యాతిశభాకు
 ర్వాత్ప్రక్షీణమ్ ॥ ౨౮ ॥ మానుషస్వవిమాన్సర్వయః ప్రజక్షీణమాచలేత్ । నపుమాన్యగరా
 విష్టస్సార్థచౌమపతిర్భవేత్ । ఇదంప్రసక్షీణకుర్వన్మరకాంతామావృతః । ఇన్ద్రస్యాహి
 సనారూఢోభవత్యాదండవిర్భరః । దివ్యాకమత్తార్థమభిగాన్ పశ్యాదేవక్షిపూతితః ।
 బ్రహ్మలోకంనమానాద్యపరిమాసంసర్జితః । స్వయంవ్యక్తభాకుర్వన్మరగుడాచిరన్వితః ।
 చర్మబంధవిగుక్తో మయోక్తేనమిందతే । అదిత్యోన్మిన్ద్యయన్సక్తశ్రీర గవిలయేప్రియేని
 ద్యమహాత్మరశతంచతుర్వింశతీశేవమా ॥ ౨౯ ॥ ప్రజక్షీణంయఃకురుతేకాగ్రయత్సవివాసర ॥ సపు

౧౦౦
 భీ! మమగోకం న చాన్య ప్రాప్యం విధి: ౧౩ || క్షేమిన్యమియానార్ వర్తతే చ సుఖ
 భవేత్ ప్రకం వాద్విధయ వాసిమనుషమప్రక్షణమ్ ౧౩ ౧౪ కృత్యాకలలోకాం ప్రదక్షి
 ణాఫలం భేత్ యస్తద్వాషణ శ్చ తుల్య మప్రక్షణమ్ ౧౩ ౧౫ సుర్వాద్వాషణ స-శ్చ స్యమ
 ౧౬ నోల్లక్షజపాత్ఫలమ్ యల్పశ్చ తే తదాష్టోతధా కారియతానః ॥ ౩౪ ॥ చతుర్వింశతీ సంఖ్యం
 తురంగాధామప్రక్షణమ్ గాయత్రీకటికపత్రోయత్యల సమవాప్నుమాత్ ॥ ౩౫ ॥ అష్టోత్తర
 శతం యస్తుకురోకాయత్యపి మదంశపమర్త్యోపాసపూజ్యోబ్రహ్మవాదిభిః ౩౬ ॥ అథ మ
 ర్వాదయాధిమకాపకేనైవచయోద్విజః నిశ్యమష్టోత్తరశతం చతుర్వింశతి గేన వా ॥ ౩౭ ॥ ప్రదక్షి
 ణాయఃకురుతేకాయత్యపి వాసః విభూతయగ్ధ దత్వాపిత స్మృత్య పిర్నమేభవేత్ ॥ ౩౮ ॥
 ఉత్తిలక్ష్యే ద్విజగన్నోరవాగ్ద్యోగ మూదిరతస్మాచ్చైవ్యోమోరిభిః పుంభిః కార్యం రంగప్రద
 క్షణం ౧౩ ౧౪ ఉత్తిలక్ష్యే ద్విజగన్నోరవాగ్ద్యోరబ్రహ్మచరతుల్యం వా సలవదేత్తీరంగమాహవ్యేష్టేది
 వ్యవిమానప్రక్షణవేదవనామ ఏకావింశత్యయః ॥ ౩౯ ॥ కావేపిర్నతాంతాంతేకా లేకా లేదరతు
 హగవః ॥ శ్రీరంగనాగోజయశ్శ్రీరంగశ్రీశ్చంద్రతామ్ ॥ సర్వదేశదిశాకాలేష్యవ్యావృతపరా
 క్రమ ॥ రామానుజాద్వివాదవర్తమానస్థిమ ॥ ౪౦ ॥ సమాప్తశ్చయం ॥ ౪౧ ॥

